

«TINN SOM NÆRINGSVENNLIG KOMMUNE»

Fagrapport fra gjennomført forstudie

Oslo, 25. november 2019

Roald A Johansen
Partner
Ifo-Institutt for organisasjonsutvikling DA

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Prosjektet «Næringsvennlig kommune»	3
1.3 Eierskap og organisering	3
1.4 Målsetting	4
2. Gjennomføring av forstudien.....	5
2.1 Prosjektplan	5
2.2 Metode.....	5
2.3 Dagens organisering og aktivitetsomfang.....	6
2.4 Det kommunale plansystem	12
2.5 Næringsarealer i Tinn.....	13
2.6 Spørreundersøkelse	13
2.7 Intervju.....	17
3. Resultat	21
3.1 Avgrensing.....	21
3.2 Faktagrunnlag	21
3.3 Forbedringspotensialet	21
4. Anbefalinger	23
4.1 Innledning	23
4.2 Næringspolitikk	23
4.3 Overordnet planarbeid og arealforvaltning.....	24
4.4 Organisering av næringsvirksomheten	24
4.5 Forvaltningstjenester	25
4.6 Kommunikasjon, veiledning og informasjon	25
4.7 Omdømmebygging/attraktivitet.....	26
5. Videreføring og organisering av arbeidet	26
5.1 Innledning	26
5.2 Forberedelser til forprosjekt.....	26
5.3 Viktige aktiviteter i forprosjektet.....	27
Vedlegg:	27

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

«Næringsvennlig kommune» er et analyse- og rådgivningsprogram utviklet av Innovasjon Norge. Programmet hjelper omstillingskommuner med å kartlegge hvor godt kommunens tjenester overfor næringslivet fungerer, hvor godt skodd kommunens ansatte er for å gi næringslivet god service, hva som er de viktigste og mest hensiktsmessige forbedringspunktene, og hvilke tiltak som best kan realisere forbedringene og gjøre kommunene til en bedre samarbeidspartner for det lokale næringslivet.

Tinn kommune har i e-post datert 22. mai 2019 forespurt om tilbud for gjennomføring av analyse- og rådgivningsprogrammet «Næringsvennlig kommune».

Ifo-Institutt for organisasjonsutvikling DA ved partner Roald A Johansen er i brev av 26. juni 2019 blitt tildelt oppdraget.

1.2 Prosjektet «Næringsvennlig kommune»

«Næringsvennlig kommune» skal motivere Tinn kommune til å utvikle en enda mer næringsvennlig organisasjon som kan bidra til å legge til rette de muligheter for næringsutvikling som kommunen har. Praksis viser at vellykket næringsutvikling best vil skje dersom den kommunale administrasjonen ser nytten av og legger til rette for et positivt samarbeid med næringslivet.

Kommunal forvaltning og tjenesteproduksjon er vesentlig for rammevilkårene til det lokale næringslivet. Derfor bør kommunen som en del av omstillingsarbeidet forbedre sin forvaltning og serviceproduksjon overfor næringslivet.

«Næringsvennlig kommune» skal organiseres som et prosjekt etter PLP-metoden. Den er utviklet av Innovasjon Norge, og er brukt i prosjekt innen kommunalt og regionalt omstillingsarbeid.

PLP består av 3 hovedfaser; Forstudie, Forprosjekt og Hovedprosjekt. Dette prosjektoppdraget omfatter gjennomføring av en forstudie.

Forstudien er en overordnet analyse av hvor godt den enkelte kommunale tjeneste fungerer for næringslivet, i tillegg til identifisering av de viktigste forbedringspunkt i den kommunale service. Det er viktig at en i forstudien kommer fram til klare og forpliktende målsettinger for brukertilfredshet.

Forstudien ble startet i august 2019 og er avsluttet i november 2019 med denne rapporten der forslag om gjennomføring/ endringer blir beskrevet.

1.3 Eierskap og organisering

Det er Tinn kommune som er eier av prosjektet «Næringsvennlig kommune». Omstillingsstyret har basert på omstillingsplan bevilget midler til gjennomføring av forstudiet.

Prosjektansvarlig (PA) for forstudien er rådmann Rune Engehult. For forstudien er Roald A Johansen, ifo, engasjert som prosjektleder (PL). Prosjektorganisasjonen består av:

PA: Rådmann Rune Engehult, Tinn kommune

Styringsgruppe:
Rune Engehult, prosjektansvarlig
Dagfinn Jaren
Tor Helge Flåto
Hege Sørstrand Bu

PL: Roald A Johansen, ifo
Prosjektmedarbeider (PM): Rådgiver Jenny Fossum Grønn, Tinn kommune

1.4 Målsetting

Hovedmål for programmet «Næringsvennlig kommune»:

Tjenesteproduktet sitt hovedmål er å skape en vesentlig og målbar forbedring av næringslivet sin tilfredshet med kommunal service gjennom følgende tiltak:

- Forbedre servicenivået på det bedriftsrettede omstillings- og næringsarbeidet
- Profesjonalisere kommunen sine forvaltningsoppgaver overfor næringslivet
- Bidra til bedre samhandling mellom kommunen og næringslivet
- Styrke kommunen sin evne til å arbeide utviklingsrettet, ved å implementere PLP som et felles verktøy for prosjektutvikling

Kort sagt skal det i løpet av 2020 være innført rutiner og systemer, samt etablert en bedre forståelse for roller og ansvar i næringsutviklingen i Tinn. Dette skal føre til en mer positiv næringsutvikling.

Resultatmålet for forstudien er:

Forstudien skal avklare fakta omkring næringsmessig samhandling mellom kommunen og næringslivet. Potensialet skal beskrives og forslag til videreføring utformes som en prosjektplan for forprosjekt/forslag til tiltak for umiddelbar iverksettelse. Prosjektorganisering for videreføring av eventuelt forprosjekt med prosjektleder fra kommunen skal foreslås.

Prosjektet vil omfatte tre typer kommunale oppgaver:

- Alle kommunale forvaltningsoppgaver/tjenester som virksomheter er direkte brukere av. I første rekke omfatter dette alle plan- og tekniske saker, kommunen sitt ordinære næringsarbeid (inkludert omstillingsorganisasjonen sitt arbeid) og salg/utleie av næringsareal.
- Kommunen sin samhandling med næringslivet i næringspolitiske spørsmål. Dette dreier seg om politikerne sitt engasjement i næringsspørsmål, hvordan kommunen involverer næringslivet i ulike planprosesser osv. Det er også naturlig å undersøke næringslivets tilfredshet med omstillingsarbeidet.
- Kommunen sine tjenester til innbyggerne (skole, helse, kultur, barnehager osv.). På disse områdene skal prosjektet bare avdekke næringslivets generelle tilfredshet med tjenesten, og om det er åpenbare behov for forbedringer sett fra næringslivets side.

Prosjektet vil kunne ta tak i ulike typer forbedringstiltak, fra forhold som bare gjelder en enkel avdeling til mer omfattende endringer/utviklingstiltak for hele kommuneorganisasjonen.

Avgrensning av oppdraget

Prosjektet går ut på å konkretisere hva kommunen kan gjøre for å bli mer næringsvennlig. Prosjektet omfatter ikke hva næringslivet selv må gjøre for å bli bedre.

2. Gjennomføring av forstudien

2.1 Prosjektplan

Prosjektplanen er utarbeidet etter PLP og godkjent av prosjektansvarlig og prosjektleder i styringsgruppemøte den 4. september 2019. Framdriftsplanen er slik:

Framdriftsplan				August							September				Oktober				November			
Aktiviteter/Milepæler	Timer/Uker	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	
1. Planlegge forstudien	7				1	2	4															
2. Sikre forankring	15						3	7	5													
3. Faktainnsamling	15						7	5	3													
4. Spørreundersøkelse web og analyse	23						2	3		3	5	10										
5. Forberede intervju	15									5	5	5										
6. Intervju næringsliv	19												15	4								
7. Intervju kommuneadm og politikere	19												15	4								
8. Analysere og sammenfatte	23													7	8	4	4					
9. Fullføre og avslutte forstudien	17														3	3	3	3	3	5	5	
	0																					
	0																					
	0																					
Timer pr uke	153	0	0	0	1	2	14	14	11	8	10	15	30	15	8	7	7	3	3	5	0	
Timer akkumulert		0	0	0	1	3	17	31	42	50	60	75	105	120	128	135	142	145	148	153	153	
										Valgdag 9. sep 2019				Høstferie Telemark								
MILEPÆLER:	Dato	ukenr																				
MP1	04.sep	36	Prosjektplan godkjent, Beslutningspunkt 1 gjennomført. SG-møte 1 gjennomført																			
MP2	16.sep	38	Spørreundersøkelsen startet (gjennomført 16 - 24 september 2019 (uke 38 pluss mandag uke 39))																			
MP3	25.sep	39	SG-møte 2 gjennomført																			
MP4	04.okt	40	Intervjuer gjennomført i uke 40																			
MP5	16.okt	45	SG-møte 3 gjennomført																			
MP6	19.nov	47	SG-4 møte og Beslutningspunkt 2 gjennomført, fagrapport overlevert og presentasjoner gjennomført																			

2.2 Metode

Forstudien er gjennomført ved faktainnsamling, en elektronisk spørreundersøkelse etterfulgt av dybdeintervju. Resultatene er vurdert mot eksisterende dokumentasjon og deretter er tiltak – som kan settes i verk uten videre utredninger – og prosjekt – som må utredes videre – beskrevet og foreslått.

Faktainnsamling

Aktuelle dokumenter og statistikker er samlet inn.

Elektronisk spørreundersøkelse

	Inviterte	Antall svar	Svarprosent	Gj.tidsbruk	Returert	Avsluttet
Ansatte	23	21	91,3	15 min	0	0
Politikere	41	13	31,7	11 min	0	0
Næring	209	57	26,3	15 min	5	3

Undersøkelsen ble sendt ut 16. september og avsluttet 23. september 2019. Det ble i perioden sendt 3 purringer.

Svarprosenten fra ansatte har vært særdeles god, mens politikerresponsen var dårlig. Det kan skyldes flere forhold, herunder:

- næringsutviklingen er «satt bort» til Rjukan Næringsutvikling AS og derfor ikke en del av kommunestyrets ansvar
- Undersøkelsen ble gjennomført rett etter kommunevalget, og det var «avtroppende» politikere som ble spurt. Noen hadde også slettet sin kommunale e-postadresse

Responsen fra næringslivsledere kunne også vært bedre, men det foreligger svar fra alle aktuelle bransjer og fra både små og større virksomheter.

Svarene ble analysert og fremlagt for prosjektorganisasjonen og legges ved som vedlegg.

Intervju

Basert på resultat fra web-undersøkelsen ble det benyttet en standard intervjumal og tre spesifikke og tilrettelagte intervjumaler for nærmere avklaring for henholdsvis administrasjon, politikere og næringsliv. Det ble 1. – 4. oktober samt 9. oktober 2019 gjennomført dybdeintervju med 8 ansatte, 2 politikere og 12 næringsledere. Intervjuene er referert og sendt aktørene for godkjenning, ev. retting/tilføyelser.

Resultatene sammen med innhentet dokumentasjon er beskrevet i denne rapport. Intervjumal er vedlagt.

Drøfting

Resultatene fra web-undersøkelsen og intervjuer er relatert til eksisterende rapporter og dokumenter og drøftet i styringsgruppen.

Resultatet er også fremlagt for ansatte for endelig avklaring før overlevering.

2.3 Dagens organisering og aktivitetsomfang

2.3.1 Politisk organisering

Kommunestyret og formannskapet

I Tinn kommuneplan samfunnsdel 2017-2029 kap 7.7 står følgende:

«Kommunestyret har det overordnede ansvaret for næringsutviklingen og har opprettet Rjukan næringsutvikling AS som et heleid kommunalt selskap for å ivareta oppgaver knyttet til dette. Det er også nødvendig at arbeidet i resten av kommuneorganisasjonen støtter næringsutviklingen.

Følgende modell for arbeidet med næringsutvikling i Tinn kommune gjelder derfor i dag:

1. Tinn kommunestyre er generalforsamling for Rjukan Næringsutvikling AS
2. Tinn kommunestyre vedtar de overordnede næringsplanene som er styrende for næringsutviklingen i Tinn kommune
3. Tinn formannskap er politisk utvalg for næringsutvikling og skal legge føringene og målene for kommunens næringsarbeid og kontrollere om disse blir nådd
4. Rjukan næringsutvikling AS skal arbeide med bedriftene, næringsprosjektene og næringsutviklingen
5. Andre kommunale enheter skal levere planverk, infrastruktur, tjenester, stedsutvikling, osv.
6. Rådmannen har en koordinerende rolle og skal sørge for at politiske vedtak settes ut i livet»

Basert på dette kan det slås fast at Kommunestyret har ansvaret for kommunal næringsutvikling og formannskapet er kommunens næringspolitiske utvalg. Rådmannen har en koordinerende rolle innen næringsutvikling og skal sørge for at politiske vedtak settes ut i livet.

Samfunns- og Miljøutvalget (SMU)

SMU består av 7 medlemmer og 7 varamedlemmer. Utvalget har mellom 5 og 7 møter i året.

SMU er et faglig politisk organ som på eget initiativ eller etter innspill fra rådmannen, skal vurdere/evaluere og gi kommunestyret råd om kvalitet og omfang på kommunens planarbeid, arealsaker, tekniske tjenester, vedlikehold av bygninger og anlegg, forvaltningstjenester samt behandle dispensasjonssaker.

Næringsfondet for Tinn kommune

Etablert som selvstendig stiftelse i mai 1988. Styret har i perioden 2015-2019 bestått av 7 medlemmer m/varamedlemmer. Næringsfondets styremedlemmer er identisk med Tinn formannskap. Medlemmene oppnevnes for 4 år av gangen. Ifølge Tinn kommune sin nettside om «Næringsavdelingen» står det at formålet med fondet er «å arbeide for etablering av ny næringsvirksomhet i Tinn kommune. Fondet kan også engasjere seg i saker som vedrører landbruket i Tinn». Stiftelsens vedtekter er sist revidert i mai 2009. I vedtektene er anvendelsesområdene for næringsfondet definert slik:

1. Anvendelsesområder

Fondets midler kan, etter vedtak av fondets styre, nyttes til fremtidsrettede prosjekter innenfor følgende formål:

- a) **Grunnlagsinvesteringer og lignende for å tilrettelegge forholdene for ny næringsvirksomhet i Tinn kommune.**
- b) **Industrireiseing og annen næringsvirksomhet i Tinn kommune.**
- c) **Vegformål.**
- d) **Planlegging, prosjektering, konsulentoppdrag m.v. innenfor de formål som omfattes av bokstav a – c.**
- e) **Landbruksprosjekter som kan være søkbare for tilskudd må ha en kostnadsramme over 300.000 kr og i forkant ha en positiv innstilling fra innovasjon. Søkbare prosjekter nåes et tak på 40% av investeringene og maks oppad til 2 mill.kr. Det er til enhver tid avhengig av fondets størrelse på hvorvidt det kan utbetales støtte til prosjektene eller ikke.**

Nå er det mer underforstått at midlene kan anvendes til lån og tilskudd, stille garantier (kausjon) og til å gå inn på eiersiden i virksomheter som prioriteres i Strategisk næringsplan (SNP).

2.3.2 Administrativ organisering

Rådmannen

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmannen har således den overordnede oppfølgings-, styrings- og kontrollfunksjon av alt kommunalt arbeid. Rådmannen er initiativtaker og har bestillerfunksjon overfor enhetene.

Det er etablert et møteforum for reiseliv som har månedlig informasjonsutveksling. Forumet består av rådmannen, ordfører, verdensarvkoordinator samt en representant fra hver av organisasjonene Visit Rjukan, RNU, omstillingsprogrammet, Rjukan handels- og serviceforening, NIA, Gaustablikk hotell, Gaustabanen Krossobanen og Hardangervidda senteret.

Rådmannen har månedlig lederoppfølgingsmøter med de som rapporterer direkte til han, herunder enhetsleder PLM og enhetsleder teknisk. Her er det i budsjett-dokumentet anført kvantifiserbare tallstørrelser som avvik måles mot.

Rådmannen har fra 2020 planer om kvartalsvise fagsamlinger med PLM, RNU, Visit Rjukan og Kultur. Her skal det utveksles informasjon.

Rådmannsteamet

Rådmannsteamet består av rådmann Rune Engehult, personal- og organisasjonssjef Ingebjørg Skavlebø (rådmannens stedfortreder) og kommunalsjefene Gjertrud Nysæter Lien (oppvekst- og kultur) og Gry Anja Gundersborg (levekår). Rådmannsteamet har ansvar for strategisk utvikling og strategisk ledelse av kommuneorganisasjonen. Planlegging og utvikling av tjenestene, rapportering, resultatmåling, lederoppfølging og samarbeid med politisk ledelse. Videre har rådmannsteamet et felles ansvar for organisasjonsutvikling, innovasjon, omdømme, IKT/e-strategi og kommunal beredskap.

Servicetorget

Servicetorget er strategisk plassert på Rjukan torg sammen med deler av kommuneadministrasjonen og tett på rådhus og bibliotek. Det er derfor lett tilgjengelig både for interne og eksterne brukere.

Servicetorgetts oppgaver og tjenester: TT kort, ledsagerbevis, parkeringskort for forflytningshemmede, skjenkebevilling, kommunale avgifter og vannmålere, startlån og boligtilskudd, kartutsnitt, adresselister for nabovarsling, hjelp til enkle byggesøknader, hjemmeside, sentralbord, kopiering og generelle henvendelser. Servicetorget kan også hjelpe deg med å finne fram på skatteetaten sine sider.

Teknisk

Teknisk enhet utgjør totalt 60,5 årsverk fordelt på 65 ansatte. Enheten er organisert med

- en stab/ledelse som driver prosjektene (oppdragsledere), har eiendomsforvaltning, sekretariat og juridisk rådgiver
- 4 operative avdelinger: bygg, vei og anlegg – vann, avløp og renovasjon – renhold – brann og redning

Engasjerer leverandører og underleverandører gjennom investeringsprosjekter samt kjøper varer og tjenester i drift. Totalbudsjett ca 250 mill.

Bygg som inngår i eiendomsforvaltningen, kommunale driftsbygg, samt industribygg, kafeteria og boliger. Er eiendomsselskap for Krossobanen og Gausta-banen.

Arbeider med større planutarbeider i nært samarbeid med PLM og handelsstanden.

Enhet for Plan, Landbruk og Miljø (PLM)

Enhet for plan, landbruk og miljøvern har 13 ansatte som til sammen utgjør 11,7 årsverk.

PLM har følgende arbeidsområder/tjenester:

- Byggesaker og annen saksbehandling etter plan- og bygningsloven
- Oppmåling
- Kart og eiendomsregister
- Reguleringsplaner og overordna arealplanlegging
- Tilskudd til tilbakeføring og bevaring av bygninger og veiledning om verdensarv
- Tiltaksarbeid i landbruket, næringsstøtte
- Naturforvaltning, forvaltning av verneområder
- Landbruksforvaltning
- Kommunale skog- og utmarkseiendommer:

PLM har ukentlig møte for å gå gjennom arbeidssituasjonen og eventuelt fordele ressurser til presserende oppgaver. Nedenstående tabell viser KOSTRA-tall for plan og byggesaker for 2018 hvor Tinn er sammenlignet med gjennomsnitt for Telemark og for kommuner i KOSTRA-gruppe 12:

12295: Utvalgte nøkkeltall for plan-, byggesak og miljøområdet i KOSTRA, etter region, statistikkvariabel og år								
		Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser (prosent)	Byggesøknader i alt behandlet (antall)	Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	Andel av innvilgede byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)
		2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
EAK	Landet	1644	26	80561	36334	20	38	18
0826	Tinn	0	..	249	76	11	20	10
EKA08	Telemark	61	9	3735	1474	13	29	16
EKG12	KOSTRA-gruppe 12	80	15	3104	878	23	39	15

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for fylker, KOSTRA-grupper og hele landet er regnet ut som snittet av saksbehandlingstid for alle kommuner som har oppgitt dette, uavhengig av om kommunen har hatt mange eller få søknader å behandle. Enheten for saksbehandlingstid er «dager». Med dette menes kalenderdager, ikke kun virkedager/arbeidsdager.

Arbeidet med revisjon av kommunale arealplaner tar tid, og den siste tiden har det vært arbeidet mye med kommunedelplaner. KOSTRA har ikke registrert vedtak av reguleringsplaner i Tinn i 2018.

Næring

Rjukan Næringsutvikling AS (RNU) er 100% eid av Tinn kommune. Selskapet er kommunen sitt næringsapparat, og skal gjennomføre strategier og planer som er vedtatt av politikerne i Tinn kommune. I tillegg kjøres et omstillingsprogram med varighet 6 år. Dette programmet er en integrert del av det daglige arbeidet i selskapet. Øst Telemark etablerer kontor er samlokalisert med RNU, og fungerer til daglig som en del av det totale næringsapparatet. Rjukan næringsutvikling AS disponerer i tillegg regulerte næringsarealer og næringsbygg.

Kommunestyret har gitt styret i RNU en oppdragsavtale datert 19. desember 2014. I Oppdragsavtalen står det at «avtalen skal gjennomgås, evalueres og behandles av Tinn kommunestyre hvert 4. år og i løpet av første år i ny kommunestyreperiode – første gang i 2016». Dette skjedde ikke i 2016, men er planlagt i 2020.

Kommunestyret har i 2011 vedtatt prinsipper for eierskapspolitikk og en eierskapsmelding. I møte 13.02.2019 vedtok kommunestyret ny Eigarskapsmelding for 2019-2020.

Rådmannen gir RNU årlig ett oppdragsbrev som fastsetter hvilke oppgaver RNU skal ha fokus på.

RNU skal sikre gjennomføring av Strategisk næringsplan 2017-2029 (SNP), følge opp reiselivsstrategien og gjennomføring av Omstillingsprogrammet med tilhørende årlig handlingsplan.

SNP har for 2018 en handlingsplan, men det er ikke vedtatt noen handlingsplan for 2019.

RNU ved daglig leder gir hvert år Årsmelding som gir en kortfattet oversikt over viktige oppgaver som RNU har arbeidet med. Årsmeldingen sendes rådmannen som så sender den videre til kommunestyret uten saksbehandling.

Selskapets virksomhet består i å fremme næringsvirksomhet i kommunen med hovedfokus på lokal verdiskapning, trygging og etablering av arbeidsplasser gjennom utvikling av eksisterende virksomheter og tilrettelegging for nye virksomheter.

Selskapet skal arbeide innenfor rammen av godkjente næringsplaner og handlingsplaner i kommunen. Selskapet skal samarbeide med det offentlige virkemiddelapparatet samt lokale, regionale og sentrale myndigheter.

Hovedoppgaver:

- Ha ansvar for arbeid med næringsplaner og handlingsplaner i Tinn kommune, herunder samordning av disse med kommunens øvrige planer som har betydning for næringsutvikling;
- Være aktiv bidragsyter overfor kommunen i saker og forhold som har betydning for næringsutvikling og næringsliv;
- Være kontaktskaper mellom næringslivet og det offentlige: kommunen, fylkeskommunen og statlige organer;
- Være rådgiver og ressurs for næringslivet når det gjelder kontakt med offentlige myndigheter samt veiledning når det gjelder støtte og tilskuddsmidler
- Arbeide for samordning av statlige, fylkeskommunale, kommunale og private ressurser som er tilgjengelige for å trygge bestående arbeidsplasser og utvikle nye arbeidsplasser i kommunen;

- Bidra til at Tinn fremstår som en attraktiv kommune for næringsutvikling, overfor sentrale myndigheter og investormiljøer.

I Brønnøysundregisteret er RNU registrert i NACE-bransje: «41.109 Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers». Kanskje hører RNU mer til bransje «70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgivning». Denne gruppen omfatter rådgivning og bistand til virksomheter og andre organisasjoner om forvaltningsspørsmål som f.eks. strategisk og organisatorisk planlegging, finansiell planlegging og budsjettering, markedsførings-spørsmål og -politikk, politikk, praksis og planlegging vedrørende personale, produksjonsplanlegging og kontroll- planlegging.

RNU har en omsetning på nærmere 13 millioner. RNU har to heleide datterselskap; Skriugata 26 AS og Rjukan Property Enhancement AS.

Styret i RNU består av 5 styremedlemmer og 4 varamedlemmer. Styret velges av Tinn kommunestyre som også er generalforsamling. Det blir hevdet at medlemmene med unntak av styreleder mer velges ut fra politisk ståsted (representativitet) enn kompetanse i næringsutvikling.

RNU har også Omstillingsprogrammet som del av sin portefølje. Omstillingsprogrammet har eget styre som utgjør de samme personene som sitter styret i RNU, med unntak av styreleder. Gjennom midtveiseevalueringen gjort av Oxford Research i 2018 (13. mars 2018) kom det fram følgende i evaluators oppsummering og vurdering (kap 3.2 organisering og drift):

Omstillingsstyrets sammensetting bør vurderes endret, slik evaluator ser det. Styret bør i sterkere grad være frikoblet fra kommunestyret og fra styret i RNU, og medlemmene bør rekrutteres på grunnlag av erfaring med næringsutviklingsarbeid og styrekompetanse. Evaluator oppfatter at programleder langt på vei utøver den strategiske funksjonen i programmet, og at styret er for passivt i rolleutøvelsen. Styret bør ta en sterkere strategisk funksjon, for på denne måten sørge for fremdrift og retning i omstillingsarbeidet.

Vurderingen synes å underbygge påstanden om representativitet (politisk).

RNU har i dag fast ansatt daglig leder som også er daglig leder for Rjukan Property Enhancement AS og en ansatt som har ansvaret for eiendomsforvaltning, næringsfond, Skriugata 26 AS, mv. I tillegg har RNU engasjert en programleder for omstillingsprogrammet for 2016-2021.

Enhet for kultur

Arbeider med arrangementer, idrett/fritid og frivillighetsorganisasjonene.

Verdensarvkoordinator

Koordinerer arbeidet slik at verdensarvansvaret ivaretas i utviklingen av Tinn.

VisitRjukan AS

Tinn kommune har i sin samfunnsplan 2017-2029 valgt å videreføre satsingen på Tinn som reiselivskommune. Det vil si reiseliv med vekt på næringsutvikling, attraksjonskraft og opplevelser. Tinn som en reiselivskommune skal fortsatt bidra til å utvikle reiselivet på et høyt internasjonalt nivå. Videre betyr det at Tinn kommune skal være aktiv og ha fokus på utvikling av hele kommunen relatert til næringsutvikling innen reiseliv. VisitRjukan AS driver turistformidling for Tinn kommune og

har en rekke prosjekter sammen med reiselivsaktører og Tinn kommune gjennom RNU. Aksjonærlisten er som følger:

Navn	ant. aksjer	andel	Navn	ant. aksjer	andel
Tinn Kommune	10	19,61%	Rjukan Vvs & Elektro As	2	3,92%
Gaustatoppen Skisenter As	8	15,69%	Tinnbygg Eiendom As	2	3,92%
Tinn Billag As	8	15,69%	Klonteig Vatnedalen Da	1	1,96%
Gaustablikk Høyfjellshotell As	4	7,84%	Kvitåvatn Fjellhytter As	1	1,96%
G-Mat Rjukan As	4	7,84%	Sandviken Camping As	1	1,96%
Ørting As	4	7,84%	Visitrjukan As	1	1,96%
Norsk Industrierbeidermuseum	2	3,92%	Ørnes Sameie As	1	1,96%
Rjukan Hytteby As	2	3,92%			

2.3.3 Webside, facebook og twitter

Tinn kommune har en nett-side som gir adgang til karttjenester, plan og byggesak samt linker til andre sider. Det er også en hjelpe-funksjon som skal veilede en til å finne fram. Kommunen har egen facebookside. Fordeling av oppgaver/informasjon mellom nettside og facebook er ikke nedfelt. Kongsbergregionen er i gang med å revidere web-sidene.

RNU sin nett-side er ikke ajour og har behov for større revisjon. RNU har facebook-side.

2.4 Det kommunale plansystem

Tinn har et plansystem med over 280 kommunale planer, det vises til http://webhotel3.gisline.no/webplan_0826/. En god del av disse er fra før århundreskiftet.

I næringsssammenheng er spesielt følgende planer meget interessante:

- Tinn kommuneplan samfunnsdel 2017-2029
- Kommuneplanens arealdel (vedtatt 1999, sist rullert 2004) – rulleringsbehov
- Kommunedelplaner:
 - Atrå – vedtatt juni 2019
 - Rjukan – vært på høring høsten 2019
 - Gausta – Rjukan vedtatt 2002, rulleringsbehov
 - Vestfjordalen – vedtatt 1999, rulleringsbehov
 - Austbygde/Hovin – vedtatt 2007
 - Øvre del av Månassdraget – vedtatt 2009
 - Lure-, Nystaul- og Skirvedalen – vedtatt 1999
- Strategisk næringsplan 2019-2029
- Reiselivsstrategi 2019-2029
- Omstillingsplan «Tinn til topps 2015-2020
- Strategiplan landbruk 2007-2011 – revisjon påbegynt

Strategisk næringsplan og Reiselivsstrategi mangler årlige handlingsplaner med klare mål om hva som skal være oppnådd.

2.5 Næringsarealer i Tinn

Når det gjelder næringsarealer i Tinn kommune generelt, både bygg og tomter, finnes dette i alle deler av kommunen: Foruten Rjukan, både på Miland, Mæl, Atrå, Austbygde, Tessungdalen og i Hovin. I Atrå er det f.eks. nylig vedtatt en kommunedelplan med oppdaterte og nye arealer avsatt til ulike næringer.

Området Rjukan Næringspark består av til sammen 129 dekar eiendom og 50.000 kvm. bygningsmasse med tilhørende infrastruktur. Bygningene leies ut til industri, lager og kontorlokaler. I underkant av 20 firmaer innenfor forskjellige virksomheter er leietakere. Parken eies av to selskap som hver omfatter ca 65 dekar: Rjukan Property Enhancement AS og Rjukan Næringspark KS. Rjukan Næringspark KS har største del av bygningsmassen fra Hydro-tiden.

Svadde industriområde er pr. i dag fordelt på ulike eiere, selv om RNU og Tinn kommune (idrettsanlegget og tilstøtende tomter) er de største grunneierne. RNU er på sikt opptatt av å kunne tilby regulerte og tilrettelagte næringsarealer, og de planlegger å sette i gang reguleringsarbeid for å tiltrekke seg og legge til rette for nye næringsetableringer i kommunen.

Siden mange utbyggingsaktuelle arealer på Rjukan - og i Tinn for øvrig, ligger i skredutsatte områder, møter planprosessene utfordringer i forhold til skredsikring og mulighetene for å tilrettelegge for kostnadseffektive næringsarealer i kommunen.

Det finnes ikke en samlet oversikt over ledige næringsareal og næringsbygg.

Utbygging av fritidsområder er fokusert i og rundt Gausta. I tillegg er det flere mindre utbygninger i Skirvedalen.

2.6 Spørreundersøkelse

Svar på spørreundersøkelsen er vedlagt i form av powerpoint-bilder.

2.6.1 Kommunalt ansatte

Det var plukket ut totalt 23 ansatte som har/burde ha kommunikasjon med næringslivet. Det var stilt totalt 9 spørsmål som omfattet:

- Organisering av nærings saker
- Saksbehandling nærings saker
- Næringspolitikken i kommunen
- Næringslivets oppfatning av kommunens arbeid med nærings saker
- Hva er de tre største forbedringstiltak
- Hva bør kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig

En oppsummering av svarene er som følger:

- 21 av 23 svarte – det utgjør 91%. Dette er en svært bra svarprosent!
- Ansvar for strategisk planlegging synes fordelt mellom kommunestyret, RNU og rådmannen, ellers stor enighet om roller og ansvar
- De synes at de har god kontroll med saksbehandlingen

- Nesten halvparten har ingen oppfatning av politikernes behandling av næringspolitikken i Tinn.
- Over halvparten synes næringslivet har urealistiske forventninger til hva kommunen skal gjøre og næringslivet har lett for å komme med urettferdig kritikk
- Næringslivet benytter i stor grad eksisterende søknadsskjema, og det er lett å få tilleggsinformasjon fra næringslivet om mangler i søknaden

De har flere forbedringsforslag:

- Bedre samhandling internt i kommunen, gjerne flere møteplasser, bedre informasjon om næringsarbeidet i kommunen
- Bli mer bevisst på at næringslivet er kunden
- Kompetanseheving og bedre kunnskap om næringslivet
- Økt ressurstilgang, riktig saksbehandlingskapasitet

Hva kan kommunen gjøre? De ansatte foreslår:

- Være i forkant med arealplaner og tilrettelegging av næringsarealer
- Utvikle rutiner for bedre samhandling mellom enhetene i kommunen
- Bedre samhandling mellom kommunen og alle aktører (næringslivet, grunneiere, landbruk, lag og foreninger)
- Vurdere organiseringen av næringsarbeidet – Det er en forventning om sterk kommunal (administrativ) medvirkning samtidig som næringssselskapet er skilt ut i eget selskap – sterkere samordning og samhandling.
- Betydelig mer informasjon ut til innbyggerne om kommunalt næringsarbeid

2.6.2 Politikere

Samtlige politikere i kommunestyret inklusive varamedlemmer (41) er spurt. Etter tre purringer er det bare 13 politikere som har svart, det utgjør 32%.

Det var stilt 10 spørsmål som omfattet:

- Planverket
- Forholdet politiker – administrasjon
- Tinn kommune sin organisering av næringsoppgaver
- Saksbehandling andre nærings saker
- Næringspolitikken i kommunen
- Næringslivets oppfatning av kommunen
- Samarbeidsmuligheter med næringslivet
- Hva bør kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig

En oppsummering er som følger:

- 13 av 41 svarte – det utgjør 32%. Dette er svakt. Omtrent like mange fra posisjon og opposisjon
- Politikerne sier at planverket i hovedsak er oppdatert.
- Politikerne mener det er en klar rolle- og ansvarsdeling mellom dem og administrasjon, men nærmere 40% mener de får ikke god nok informasjon om næringsutviklingen

- Nesten 40% mener RNU har ansvaret for strategisk næringsutvikling, vel 60% mener kommunestyret har det. Næringsoppgavene er for øvrig lagt til RNU
- Politikerne har god kjennskap til den kommunale næringspolitikken og prioriterer denne. Samtidig ønsker nærmere 40% mer opplæring om næringslivet sine utfordringer
- Av og til har næringslivet urealistiske forventninger til kommunen, og over 50% mener næringslivet har lett for å komme med urettferdig kritikk av kommunen

Hvordan få bedre samarbeid med næringslivet - forbedringspotensialet:

- Være mer interessert i dagens virksomheter og dialog med disse
- Større oppmerksomhet omkring næringsutviklingen og kommunens rolle i denne
- Bedre tid til å diskutere næringsarbeidet i kommunen

Hva kan kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig:

- Mer fokus på dagens virksomheter
- Fortsatt hurtig saksbehandling på planavdelingen
- Hjelp til med rekruttering på tvers av bransjer
- Større åpenhet og dialog med innbyggerne
- Mer synlig næringsapparat med større kompetanse
- Klare, definerte og kvantifiserte mål for næringsutviklingen

2.6.3 Næringslivet

Dette var den mest omfattende undersøkelsen og omfattet ledere av lokale aksjeselskap, selskap med delt ansvar og større selskap (nasjonal/internasjonale) som har avdeling eller større arbeidere i Tinn. Det ble i alt stilt 23 spørsmål som omfattet:

- Type og størrelse på virksomheten
- Forventet utvikling av virksomheten (antall ansatte)
- Utsagn om samarbeid med viktige næringsaktører
- Viktighet og fornøydhet med kommunale tjenestetilbud
- Avhengighet og grad av tilfredshet med viktige infrastrukturtiltak
- Behov for næringslokaler/-areal og tilstrekkelig næringsareal
- Opplevelse av saksbehandling byggeløype, oppmåling
- Tilgjengelighet av informasjon om næringsareal og næringslokaler
- Reguleringssaker og dispensasjon fra reguleringsplan
- Opplevelse av Servicetorget
- Bruk av kommunen sin nettside
- Kontakt med Tinn kommune om økonomisk støtte og/eller råd om etablering/utvikling av egen virksomhet
- Konesjon eiendom
- Kontakt med Landbrukskontoret
- Ønsket informasjonskanal fra kommunen til virksomheten
- Forslag til tiltak
- Beskrivelse av konkrete kommunale leveranser/forhold/reaksjoner som virksomheten har vært misfornøyd med
- Vurdering av Strategisk næringsplan (SNP)
- Hvor godt mener du næringsarbeidet er organisert i Tinn

Spørreundersøkelsen viser følgende:

- 57 av 209 har svart, det utgjør 26%
- Alle aktuelle bransjer har svart
- Ca 1/3 vil trenge flere ansatte de neste 2-3 år, mens vel 50% antar at det vil være uforandret.
- Rekruttering: Et forbedringsområde – 57% får som alltid/som regel rekruttert rett arbeidskraft med rett kompetanse. Flere etterlyser samarbeid om rekruttering, boliger og «attraktivitet» for å bo og arbeide på Rjukan (sier ikke Tinn)
- Kommunen kan bli bedre til å involvere næringslivet i planarbeid. Næringslivet sier videre at de kjenner kommunens næringspolitikk
- Næringslivet sier at de viktigste kommunale tjenester for deres virksomhet er kultur- og fritidstilbudet, lokale videregående skoler, helsetjenester og barnehagetilbudet. De er også fornøyd med tjenestene
- Næringslivet er mindre fornøyd med tilgang på boligtomter, boliger og langsiktig og forutsigbar arealdisponering.
- Infrastrukturmessig er næringslivet fornøyd med tilgang på bredbånd, kraft samt vann og avløp. Veistandard betyr mye, og ca 75% sier den er tilfredsstillende for egen virksomhet
- 47% vil ha endret behov for næringslokale neste 3 år samtidig som 24% sier at det er ikke tilstrekkelig med næringslokaler
- Behov for mer/nytt næringsareal synes ikke å være stort hos eksisterende næringsliv

Vurdering av konkrete tjenester. Antall svar er satt i parentes:

- Informasjon om næringslokaler/-areal (5-6 svar): Har ikke klart å finne det gjennom web eller på annen måte
- Byggetillatelse, oppmåling eller kartforretning (18-19 svar): Over 80% fant god rettleiding på web og ble møtt med vennlighet og respekt. 74% var fornøyd med saksbehandlingstiden.
- Reguleringsaker (13 svar): Med unntak av saksbehandlingstiden (39% var ikke fornøyd) var alle fornøyd med prosessen.
- Kontakt med Servicetorget (43 svar): Alle var meget fornøyd!
- Søkt veiledning/tilskudd (16-18 svar): Over 50% mente de fikk ikke god rettleiding på web. Over 30% mente de ikke fikk god rettleiding.
- Konesjon for eiendom (4-5 svar): Få personer som har søkt. 40% misfornøyd med saksbehandlingstiden og stiller spørsmål ved om saksbehandlingen er rettferdig.
- Næringsaker med Plan, Landbruk og Miljøenheten (10 svar): 40% var ikke fornøyd med rettleiding web og personlig. Ellers fornøyd med saksbehandlingstid og at saksbehandlingen var rettferdig.

Vurdering av kommunen og RNU sine nett-sider:

- Kommunens nettside er dårlig mht å finne informasjon om aktuelle støtteordninger, og det er ikke lett å finne fram til relevante søknadsskjemaer for virksomheten samt nyttige lenker til andre nettsider som er relevante for virksomheten.
- RNU sine nettsider er vurdert som mindre bra og trenger revisjon.

Næringslivet ønsker å innhente/ta imot kommunal informasjon over e-post. Som nr 2 kommer kommunens hjemmeside og ved personlig oppmøte. Under 10% ønsker informasjon over sms.

Forslag til hvordan skal kommunen bli mer næringsvennlig:

- Tenke mer på etablerte virksomheter
- Være mer på for gründere/nyetableringer av små virksomheter
- Mer kontakt med virksomhetene, dialog om roller og ansvar – tettere dialog
- Være til stede på næringslivets møteplasser, være synlig, lytte, vise forståelse
- Inkludere næringslivet i beslutninger
- Et engasjert næringsapparat med flere kompetente ressurser
- Større fokus på aktiviteter også utenfor Rjukan

Strategisk næringsplan (SNP):

- 75% mener SNP er viktig/svært viktig for kommunen
- 71% mener SNP er viktig/svært viktig for næringslivet
- 33% av næringslivet er fornøyd/svært fornøyd med SNP
- Kommentarer går på at den er for generell, har ikke konkrete målbare mål
- Det bør være et styringsverktøy som det både styres etter, som kalibreres underveis og evalueres jevnlig. Dersom det ikke er eierskap til denne planen i næringslivet, og politikere og næringsapparat ikke bruker den aktivt så har den ingen verdi for noen.
- Bortsett fra temaet «Landbruk» er det nærmest kjemisk fritt for omtale av næringsarbeid og planer utenfor Vestfjordalen
- Som en ser av nedenstående tabell synes næringslivet at RNU og Kongsbergregionen bidrar lite til en positiv næringsutvikling i Tinn:

Næringsorganisasjon	Svært lite	en del	Mye
I hvilken grad mener du RNU bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	46 %	35 %	19 %
I hvilken grad mener du Kongsbergregionen bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	54 %	31 %	15 %
I hvilken grad mener du at kommuneadministrasjonen bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	31 %	42 %	27 %
I hvilken grad mener du at kommunestyret bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	23 %	56 %	21 %

2.7 Intervju

2.7.1 Innledning

Basert på resultatene fra spørreundersøkelsen og etterfølgende drøftinger i prosjekt- og styringsgruppa, er det tatt i bruk tre ulike intervjumaler - en for politikere, en for administrasjonen og en for næringslivet. Intervjumalene er vedlagt. Første del av intervjumalene var felles, mens siste del var spesifikk for den enkelte gruppe. Intervjuene ble gjennomført som 1 til 1 samtaler. En oppsummering av samtalen ble sendt den enkelte for gjennomgang, eventuell korreksjon og utfyllende kommentarer. Resultatet er konfidensielt mellom partene.

I tiden 1. – 4. oktober samt 9. oktober 2019 er det gjennomført intervju med:

- 2 politikere
- 8 ansatte
- 12 næringsdrivende

Fellespørsmålene omfattet flere sentrale områder, de viktigste er:

- Hva oppfatter du ligger i begrepet «næringsvennlig kommune», hva er den største hindring i dag mht en enda mer «næringsvennlig kommune» og hva mener du må til for å kunne bedre situasjonen.
- Oppfatning av hvordan de enkelte næringsorganene i kommunen arbeider
- Oppfatning av det kommunale planverk

2.7.2 Hva innebærer begrepet «Næringsvennlig kommune»

Å være næringsvennlig betyr «å skape en vesentlig og målbar forbedring av næringslivets fornøydhets med kommunal service gjennom

- Forbedre servicenivået på det bedriftsrettede omstillings- og næringsarbeid
- Profesjonalisere kommunens forvaltningsoppgaver overfor næringslivet
- Bidra til bedre samhandling mellom kommunen og næringslivet
- Styrke kommunens evne til å arbeide utviklingsrettet»

Oppfatningen av hva som ligger i begrepet «næringsvennlig kommune» har en gjennomgående felles forståelse blant intervjuobjektene. Ord som vennlig, serviceinnstilt, samspill, dialog, raske svar og hjelpsomhet ble benyttet sammen med ønsker om ferdig regulert, klargjort og tilrettelagt næringsareal. Kommunen må ha god forståelse for næringslivets behov og aktivt legge til rette for næringsvirksomhet, herunder bidra til god infrastruktur.

Gjennom intervjuene kom det frem en del karakteristika på næringsvennlighet:

- Legge til rette for de som bygger og utvikler sin bedrift – tilrettelegge for utvikling av næringslivet
- Legge til rette for infrastruktur og rammebetingelser for å utvikle bærende bransjer
- Opptre ryddig og etterrettelig – forutsigbar
- Positiv og vennlig, være på tilbudssiden
- Spiller på lag
- Ta vare på de som er her, høre på innspill, skape arenaer hvor man blir hørt og får tilgang på goder og nettverk
- Bli invitert inn i strategiplanlegging
- Kommuneorganisasjon som er åpen for forandring
- Politisk miljø vet hva som skjer av næringsvirksomhet

Det ble understreket at følgende kritiske faktorer må overvinnes for at Tinn skal bli en mer næringsvennlig kommune:

- Må ha fokus på etablerte bedrifter, ikke bare på akkvisisjon/nyetableringer
- Omfatte bedrifter i hele Tinn, ikke bare Rjukan og Gausta
- Kjenne og praktisere vedtatte roller og ansvar i de politiske og administrative organisasjoner
- Må få til en gjennomgående kultur for nyskaping, utvikling og gjennomføringsevne
- Fokus på tilstrekkelig fagkompetanse for å holde på de rette folkene
- Rekruttering – større innsats for å få personer med rett kompetanse.
- Bostedsattraktivitet – må legge større innsats i å utvikle tilfredsstillende tilbud om boliger, servicetilbud, skoler, fritidstilbud, kommunikasjon, arbeidsmuligheter for begge, osv.

2.7.3 Oppfatning av status i Tinn

Det ble spurt om oppgavefordelingen mellom de forskjellige administrative enhetene i Tinn (se kap 2.3.2) og alle var i utgangspunktet klar over rolle og oppgavefordelingen mellom alle enhetene. Unntaket var Kongsbergregionen og til dels Øst-Telemark etablererkontor som flere var usikre på.

Når det gjelder politiske organer er rolle- og ansvarsdelingen beskrevet i kap 2.3.1.

En nærmere drøfting og avklaring i intervjuene av hvordan næringsutviklingen i Tinn er strukturert med roller og ansvar avdekker en del problemstillinger:

Kommunestyret:

- Hvor bevisst er kommunestyret på at de fortsatt har det strategiske ansvaret for kommunens næringsutvikling og hvordan utøver de dette? Hva er forskjellen mellom dette ansvaret og oppgaven til generalforsamlingen for RNU?
- Har kommunestyret gjennom etablering av RNU med eget styre overført både det strategiske og operative ansvaret til styret for RNU eller til administrasjonen i RNU? Hvem står bak rapporteringen til kommunen – styret eller administrasjon?
- Forholder kommunestyret seg til Eigarskapsmeldinga for Tinn kommune av 13.02.2019 mht RNU?
 - o Er styret sammensatt ihht pkt 2.3.11 i Eigarskapsmeldinga?
 - o Hvilke mål fastsettes og hvordan følges de opp?
 - o Stilles det krav til innhold av årsmelding og tertialmeldinger, og hvordan kvalitetssikres dette

Formannskapet:

- Hvordan utøver de sin funksjon som «næringsutvalg» i Tinn kommune? Hvilke oppgaver og ansvar ligger i dette?
- Er det klart skille mellom formannskapsfunksjonen og funksjon som styremedlemmer i Næringsfondsstiftelsen?
- I styringsmodellen for RNU vedtatt av Tinn kommunestyre fastsettes følgende modell: «3. Tinn formannskap er politisk næringsutvalg og skal legge føringene og målene for kommunens næringsarbeid og kontrollere om disse blir nådd.» Ingen kjenner til en evalueringsrapport og årlig bestilling fra formannskapet. Men i styringsmodellen er det fastsatt: «6. Rådmannen har en koordinerende rolle og skal sørge for at politiske vedtak settes ut i livet». Ut fra denne gir rådmannen årlig et kortfattet «oppdragsbrev» til RNU.

Samfunns- og miljøutvalget:

Behandler de næringsrelaterte forvaltningsoppgavene, spesielt fra enhetene Teknisk og PLM. Det er ikke registrert noen spesielle problemstillinger.

Stiftelsen næringsfondet:

- Vedtekter sist revidert 2009.
- Opprinnelig mål: erstatte industriarbeidsplassene som forsvant da Hydro kunne selge konsesjonskraften. Nå underforstått: kan gi lån og tilskudd, stille garantier (kausjon) og gå inn på eiersiden i virksomheter som prioriteres i SNP
- Har etablert et eget gründerfond som gir tilskudd inntil 50'
- Ca 40 saker i året behandles av Næringsfondet
- Fondsstørrelse i dag: ca 8-9 mill.
- Næringsfondet behandler i utgangspunktet den enkelte sak individuelt uten å relatere til SNP.

Rådmannen:

Gjennom intervjuene er det kommet fram at næringsutviklingsoppgavene ikke oppfattes som del av rådmannens koordinerende oppfølging.

Rådmannen har god kontroll med utviklingen bl a gjennom månedlige oppfølgingsmøter med enhetslederne, men i mindre grad med RNU og reiselivsutviklingen. Det er etablert et møteforum for reiseliv som har månedlig informasjonsutveksling.

Enhetslederne for Teknisk og PLM

Enhetene har rimelig god kontroll med sine oppgaver, og det er ikke avdekket noe konkrete utfordringer gjennom intervjuene som direkte skyldes utøvelse av næringsoppgavene. Det er likevel ett par områder hvor det bør vurderes å gjøre tiltak:

- Gjeninnføre kommunalsjef Samfunn for å koordinere teknisk, PLM, verdensarv, mv.
- Sikre rekruttering og mindre omløp av ingeniører på Teknisk enhet
- Øke de planfaglige ressursene eller ytterligere øke tverrfaglig bruk av eksisterende ressurser

Serviceforholdet

Samtlige intervjuobjekter deler oppfatningen av at Serviceforholdet gir god service. Serviceforholdet har ansvaret for å videreutvikle kommunens nettsider. Dette gjøres i felles prosjekt med Kongsbergregionen.

Rjukan næringsutvikling AS (RNU):

RNU er vedtatt av Tinn kommunestyre å være Tinn kommunes næringsapparat og skal gjennomføre strategier og planer som er vedtatt av kommunestyret. Dette er godt kjent og akseptert av alle. Utfordringen ligger i hvor godt og effektivt RNU gjennomfører sine oppgaver. I dybdeintervjuene kommer følgende fram:

- Med unntak av styreleder, oppfattes styret i RNU mer som et politisk representativt styre enn et profesjonelt næringsutviklingsstyre.
- Styret oppfattes som mer opptatt av enkeltsaker rettet mot akkvisisjon og nyetablering enn av strategisk næringsutvikling
- Eiendomsforvaltning - både direkte og gjennom to datterselskap, oppfattes å ta en rimelig stor del av kapasiteten

På spørsmål om det er styret eller administrasjon som arbeider med næringsutvikling synes den almene oppfatningen å være at det er daglig leder som har ansvaret for dette.

Mange kommenterer at RNU er for lite synlig overfor eksisterende virksomheter og det er vanskelig å få oversikt over hva de egentlig gjør. Det etterlyses konkrete resultat ut fra Strategisk næringsplan og reiselivsstrategien.

Når det gjelder møteplasser fremheves frokostmøter som vellykket.

Visit Rjukan:

Visit Rjukan har utviklet seg til en god markedsfører av Rjukan og Gausta, men flere etterlyser markedsføring av øvrige utviklingsområder i Tinn. De oppfattes som gode i prosjektarbeid. Samarbeider godt med reiselivet og RNU.

Øst-Telemark etablererkontor:

De fleste av intervjuobjektene kjente ikke til kontoret og de tjenester de kan gi.

Kongsbergregionen:

Mange kjenner ikke til samarbeidet som er etablert. Noen kommenterer at det er etablert rammeavtaler som virksomheter i Tinn oppfatter at de ikke kan gi tilbud på eller har mulighet til å få. Flere legger skylden på at dette medfører at Tinn kommune i mindre grad kjøper lokalt.

3. Resultat

3.1 Avgrensing

Rapporten konsentrerer seg om forbedringspotensialet, og beskriver ikke alt som går godt i kommunen. Dette er ikke en balansert rapport over den kommunale virksomhet, men en opplisting av hvor kommunen har et forbedringspotensiale for å bli en enda mer næringsvennlig kommune.

3.2 Faktagrunnlag

Faktagrunnlaget består av innsamlet data (rapporter og planer), statistikk, resultat av webundersøkelsen, intervju av 22 personer samt møter i styringsgruppen. Resultatet er beskrevet i kapittel 2.

I nedenstående kap 3.3 er det gitt en oppsummering av forbedringspotensialet pr område.

3.3 Forbedringspotensialet

Tinn kommune er i hovedsak i dag en næringsvennlig kommune. En nærmere konkretisering ut fra oppdraget er:

1. Planverk: De fleste viktige planer med unntak av kommuneplanens arealdel er ajour eller under revisjon. Kommuneplanens arealdel er fra 1998 og vedtatt videreført i 2006. Langsiktig planarbeid synes nedprioritert til fordel for mer kortsiktige resultater, noe som kan tyde på en viss ressursknapphet. Saksbehandlingstiden for private reguleringsplaner oppfattes som lang. I næringsssammenheng er det spesielt viktig at Strategisk næringsplan (SNP) og reiselivsstrategien er i fokus og konkretisert gjennom årlige handlingsplaner med konkrete og kvantifiserte mål. Her er et klart forbedringspotensiale. Landbruksplanen er under revisjon. Det kan være et mulig konfliktområde mellom landbruksnæringen og utbyggere/fritidsboere.
2. Infrastruktur: Virksomhetene har pekt på hva som er nødvendig for deres virksomhet, og er i hovedsak fornøyd med situasjonen. På utbyggersiden er det viktig å få fram infrastruktur på Svadde. Teknisk har problemer med å beholde fast ansatte ingeniører og leier mye ressurser. I kommunen er bygg og eiendomsforvaltning delt mellom teknisk enhet og RNU med datterselskap. Administrasjon av bygg og eiendom tar forholdsmessig mye av ressursene til RNU.
3. Næringsareal: Det er vanskelig å finne en samlet oversikt over ledige næringsarealer og næringslokaler. Nye bestemmelser, f eks i forhold til skred- og flomutsatte områder, setter nye krav til dagens og fremtidens næringsarealer.

4. Byggesaker: Synes å gå bra. Det behandles et stort antall byggesaker årlig samtidig som tilbakemeldingene fra forstudier viser høy kundetilfredshet. Byggesaksbehandlingen er i stor grad knyttet til nye fritidseiendommer. Det legges også ned mye arbeid i å gi råd og veiledning til eiere av verneverdig bebyggelse på Rjukan.
5. Næringsutvikling: Det hevdes at næringsutviklingen i Tinn primært er rettet mot nyetableringer, med fokus på Rjukan og Gausta. Selv om RNU er «næringsapparatet» i Tinn, har også Visit Rjukan utviklet seg til en viktig aktør. Flere mener at det burde være et nærmere formalisert samarbeid mellom disse. Andre hevder at næringsutviklingen må inn i den kommunale organisasjonen. Det hevdes at det er for lite ressurser satt av til næringsutvikling. Det har også vært stilt spørsmål med sammensetningen av styret for RNU.
6. Service og informasjon: Servicetorget får toppkarakter! På den annen side er det et visst utviklingspotensiale på nettsiden til kommunen, og et stort utviklingspotensiale på nettsiden til RNU.
7. Dialog og samarbeid med næringslivet: I 2019 har det bare vært et frokostmøte. Frokostmøter med en klar profil («what's in it for me») er etterlyst av næringslivet. RNU informerer næringslivet via e-post. Flere ønsker dialog (to-veis) og ikke bare informasjon (en-veis). Dette krever imidlertid møtearenaer som næringslivet opplever som matnyttige og hvor de føler at de har noe igjen for å delta. Web-siden til RNU er dårlig og må bedres. Web-siden til kommunen er bedre, men har også et forbedringspotensiale.
8. Organisering politisk og administrativt: Det er en viss usikkerhet omkring roller og ansvar for næringsutviklingen. Dette gjelder både på det politiske og administrative området. Primært gjelder dette forholdet mellom kommunen og RNU, men det er også noe usikkerhet rundt Visit Rjukan. Det er viktig at «Eigarskapsmeldinga» følges. Rådmannens rolle som koordinator mellom forvaltningsoppgavene og næringsutviklingsoppgavene kan bli mer tydelig.

Ovenstående oppsummering stemmer godt med web-spørreundersøkelsen hvor det fremkom følgende forslag fra aktørgruppene ansatte, politikere og næringsliv: «Hva kan kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig»:

Ansatte	Politikere	Næringslivet
<ul style="list-style-type: none"> - Være i forkant med arealplaner og tilrettelegging av næringsarealer - Utvikle rutiner for bedre samhandling mellom enhetene i kommunen - Bedre samhandling mellom kommunen og alle aktører (næringslivet, grunneiere, landbruk, lag og foreninger) - Vurdere organiseringen av næringsarbeidet – Det er en forventning om sterk kommunal (administrativ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Mer fokus på dagens virksomheter - Fortsatt hurtig saksbehandling på planavdelingen - Hjelp til med rekruttering på tvers av bransjer - Større åpenhet og dialog med innbyggerne - Mer synlig næringsapparat med større kompetanse - Klare, definerte og kvantifiserte mål for næringsutviklingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Tenke mer på etablerte virksomheter - Være mer på for gründere/nyetableringer av små virksomheter - Mer kontakt med virksomhetene, dialog om roller og ansvar – tettere dialog - Være til stede på næringslivets møteplasser, være synlig, lytte, vise forståelse - Inkludere næringslivet i

Ansatte	Politikere	Næringslivet
medvirkning samtidig som næringssekskapet er skilt ut i eget selskap – sterkere samordning og samhandling. - Betydelig mer informasjon ut til innbyggerne om kommunalt næringsarbeid		beslutninger - Et engasjert næringsapparat med flere kompetente ressurser - Større fokus på aktiviteter også utenfor Rjukan

4. Anbefalinger

4.1 Innledning

Forstudien dokumenterer at det er mye som går bra i Tinn kommune og trenger ikke større endringer. På den annen side påpeker forstudien flere forhold som kan forbedres. Denne anbefalingen har fokus på forbedringer og er IKKE en balansert beskrivelse av situasjonen i Tinn kommune.

4.2 Næringspolitikk

Forstudien viser at det er gjennomgående behov for å klargjøre roller og ansvar for næringsutvikling i Tinn kommune og hvordan kommunestyret bør følge opp realiseringen av SNP. Det ønskes større fokus på næring – et mer synlig næringsapparat med god kompetanse. Det pekes også på nødvendigheten av å avklare hvordan innholdet i Strategisk Næringsplan (SNP) skal følges opp og realiseres. Viktige oppgaver og problemstillinger i denne sammenheng er under forutsetning av at RNU skal fortsette som kommunens næringsapparat:

- Gjennomgå og tydeliggjøre roller og ansvarsfordelingen mellom kommunestyret og styret i RNU
- Konkretisere og vedta en årlig handlingsplan med kvantifiserbare mål for realisering av SNP i kommunestyret.
- Utarbeide rapporteringsrutiner
- Konkretisere den politiske styring og oppfølging til formannskapet (Næringsutvalg og eierskapsorgan)
- Revidere vedtektene til Næringsfondet i Tinn.
- Vurdere styresammensetning RNU – og se styresammensetningen til datterselskapene i sammenheng med eierskapsmeldingen.

I et større perspektiv foreslås det at organiseringen av hele det kommunale næringsarbeidet vurderes på nytt. Kommunestyret anbefales da også å etablere et prosjekt som ser på mulighetene for å samle alle kommunale bygg og næringsarealer i en organisasjon. Denne tilnærmingen er drøftet videre nedenfor i kap 4.3 og 4.4.

Det må settes av tilstrekkelig med tid til næringspolitikk over folkevalgtopplæringen.

4.3 Overordnet planarbeid og arealforvaltning

Kommuneplanens arealdel er gammel og har et stort behov for oppdatering. Det er også flere kommunedelplaner som er modne for revisjon/rullering. Gode, oppdaterte arealplaner på overordnet nivå er, sammen med god arealforvaltning, et viktig grunnlag for en positiv næringsutvikling. Gjennom forstudien er det påpekt behov for å etablere en samlet og lett tilgjengelig oversikt over ledige næringsarealer og -lokaler i kommunen. Det foreslås at en slik oversikt gjøres tilgjengelig gjennom en web-portal.

Forstudiet ser utfordringer i forhold til dagens oppdelte forvaltning av kommunale bygg og arealer der både RNU, RNUs datterselskaper og Teknisk enhet er aktive eiendomsforvaltere. En slik spredt forvaltning krever mye ressurser og gir en lite helhetlig situasjon. Det bør derfor vurderes å samle forvaltningen av alle kommunale bygg til en enhet. Alternative modeller for en slik omorganisering kan være:

- Teknisk enhet styrkes og overtar ansvaret for forvaltningen av alle kommunale eiendommer
- Det etableres et kommunalt eiendomsforetak som forvalter alle kommunale eiendommer
- Alle kommunale eiendommer overføres til et eksisterende eiendoms- og forvaltningsorgan

Det er behov for å revidere dagens landbruksplan. Ved en slik revidering bør det legges vekt på å få til et godt samspill mellom landbruket, utbyggere og friluftsjnteresser.

4.4 Organisering av næringsvirksomheten

Forstudien konkluderer med at det i dag er mye usikkerhet omkring både rolle- og ansvarsfordelingen og utøvelsen av næringsvirksomheten i kommunen. Som det fremkommer tidligere anbefales det derfor å gjøre en ny vurdering av hvordan kommunens næringsutviklingsoppgaver skal organiseres. En slik vurdering anbefales organisert som et eget prosjekt. Resultatet av et slikt prosjekt anbefales lagt fram for kommunestyret som kan ta beslutninger i forhold til en framtidig organisering av næringsarbeidet. Ut fra forstudien synes følgende alternativer å være aktuelle for en nærmere utredning:

- RNU fortsettersom ren næringsutviklingsenhet. Dette krever avklaring av roller og ansvar (se kap 4.2 Næringspolitikk), nærmere samarbeid, evt. lokalisering med Visit Rjukan* (Tinn = reiselivskommune), avvikling av næringseiendomsforvaltningen og et revidert ressursbehov. En slik omorganisering krever også en bred gjennomgang av koordinerings- og samarbeidsbehovet med kommunale enheter Teknisk, PLM, Kultur og Verdensarv-koordinator.
- Det etableres egen næringsavdeling i kommunen som administreres på lik linje med Teknisk og PLM. For å sikre en god overordnet koordinering av enhetene, bør det vurderes å etablere en ny kommunalsjefstilling for Samfunn
- Uavhengig av organisasjonsmodell må det vurderes hvordan etablerertjenesten best kan videreføres. Det er mange som ikke kjenner til tjenestene som Øst-Telemark etablererkontor tilbyr, og det er behov for å kommunisere dette tilbudet bedre ut til folk.
- Næringsveiledning og oppgaver i denne sammenheng vil være forskjellig avhengig av bransje og bedriftens størrelse. Dette bør også konkretiseres nærmere.

*Forholdet til Visit Rjukan bør vurderes særskilt. Det er ulike synspunkt på samarbeid og eventuell samordning. Her er det viktig å være klar over at Visit Rjukan har mange eiere, og også har andre oppgaver enn det som ligger til kommunen.

4.5 Forvaltningstjenester

For både PLM og Teknisk kan det på generelt grunnlag anbefales å undersøke mulighetene for bedre målstyring av det operative arbeidet gjennom f.eks. bruk av KOSTRA-tall for utviklingen, budsjettmål, vurderinger av tidsbruk, rutiner og arbeidsfordeling, muligheter for effektivisering, endringer i ressursbruk, osv.

Forstudien peker på at det er lang behandlingstid for private reguleringsplaner, og antyder at dette kan skyldes ressursknapphet på PLM. Samtidig sier forstudien at det er behov for å styrke planverket ved å revidere kommunens arealplan og flere kommunale delplaner, samt at det bør fokuseres på økt bostedsattraktivitet i kommunen. Alle disse forbedringspunktene krever planfaglig kompetanse og stor involvering av PLM. I en situasjon der PLM allerede ser økt pågang i private reguleringsplaner til behandling og en tiltagende etterspørsel etter nye utbyggingsområder, samtidig som kommunen står foran en ressurskrevende periode i forhold til å følge opp nye bestemmelser for Verdensarv-bebyggelsen i ny kommunedelplan for Rjukan, kan det være nærliggende å se på mulighetene for å øke de planfaglige ressursene i kommunen framover.

I en liten kommunal enhet med få ansatte, der de samme personene ofte arbeider med flere arbeidsoppgaver og fagområder, er det også nødvendig å se helhetlig på ressurssituasjonen. Dersom det er stort press på ett arbeidsområde, vil en styrking av ressurssituasjon på dette området også komme de andre fag- og tjenesteområdene til gode.

4.6 Kommunikasjon, veiledning og informasjon

Servicetorget scorer i forstudien meget bra fra alle aktører. Også innenfor veilednings- og informasjonsområdet er det likevel behov for å styrke innsatsen på enkelte felt:

- Tinn kommune sin web-side er under videreutvikling i regi av Kongsbergregionen. Det er viktig at Tinn i denne sammenheng vurderer behov for å etablere en nettside med opplysninger om ledige næringsarealer og -lokaler. Det bør også vurderes ytterligere behov for selvbetjening.
- RNU sin web-side er dårlig og krever større innsats for å bli funksjonell. Dette bør prioriteres.

I forhold til ulike møteplasser som er etablert mellom kommunen og næringslivet, er det viktig at kommunen har et bevisst og avklart forhold til hvilke møteplasser de deltar i og hva som er hensikten med dette. Dette kan gjelde både formelle og mer uformelle møteplasser som frokostmøter, dialogmøter med sentrale aktører, utbyggerfora, bygdelag m.m.

4.7 Omdømmebygging/attraktivitet

Noen hevder at Tinn kommune er et attraktivt bosted. Dette kommer ikke til uttrykk gjennom befolkningsstatistikken samtidig som det hevdes at det er vanskelig å rekruttere folk til virksomheter i Tinn. Det kan derfor synes som at Tinn ikke har tilstrekkelig attraktivitet som bosted.

Telemarksforskning har utviklet en modell som ser sammenhengen mellom bostedsattraktivitet, næringsattraktivitet og besøksattraktivitet. Det anbefales at Tinn kommune går nærmere inn i denne modellen og ser hvordan den kan utnyttes for Tinn. Det anbefales videre å følge opp det arbeidet som er gjort knyttet til kartlegging av behovet for møteplasser for unge voksne.

5. Videreføring og organisering av arbeidet

5.1 Innledning

Etter forstudie og før videreføring i forprosjekt, bør administrativ ledelse i kommunen ta stilling til anbefalinger fra forstudien. Før forprosjektet starter er følgende viktig:

- Definere ambisjonsnivå og konkrete mål for forbedringsarbeidet
- Prioritere hvilke tiltak som kan iverksettes snarlig og direkte i driften
- Velge ut de forbedringsområder som skal omfattes av forprosjektet
- Utpeke intern prosjektleder i forprosjektet, og avsette nødvendige ressurser
- Ekstern prosjektleder fra forstudie skal bidra til at forprosjektet etableres
- Rådmannens anbefaling for videre arbeid forankres politisk og angir rammer for forprosjektet
- Kommunestyret skal vedta mandatet for forprosjektet
- Mindre endringer kan iverksettes av rådmannen uten videre utredning i forprosjektet

5.2 Forberedelser til forprosjekt

Basert på resultatet fra forstudien må rådmannen og hans stab lage ei prioritert liste over de forbedringspunktene som ble avdekket i forstudiet og som prosjekteierne har akseptert gjennom framlagt dokumentasjon og presentasjoner. Forbedringspunktene omfatter både tiltak og prosjekt som kan sorteres slik:

- Tiltak er oppgaver som ikke krever ytterligere prosjektorganisering, men mer «kontinuerlig forbedring» i linjen/driftsorganisasjonen. Her er det viktig at ansvaret blir lagt til linjeansvarlig og at det følges opp i linjen. Forprosjektet kan her ha en koordinerende rolle og sikre at fremdriftsplanen i linjen følges.
- Prosjekt er mer kompliserte/omfattende oppgaver som krever samordning, koordinering og kompetanse for å gjennomføre. Her må det defineres hva som kan gjøres i selve forprosjektet og hva som eventuelt må gjennomføres som egne prosjekt. I slike tilfelle må forprosjektet ha en koordinerende rolle og sikre at fremdriftsplanen i det enkelte prosjekt følges.

Det er viktig at kommuneadministrasjonen er engasjert i forarbeidet, at de aksepterer behovet for forbedringer og forstår hvilken betydning dette kan ha overfor næringslivet spesielt og kommunen

generelt. Arbeidet med å skape en slik reell aksept av roller og ansvar er særdeles viktig som et grunnlag for oppstarten av forprosjektet.

En vellykket gjennomføring krever at ressurspersoner i kommuneadministrasjonen også deltar i prosjektet. Behovene til næringslivet er avklart gjennom forstudien slik at forprosjektet i hovedsak vil være et kommunalt prosjekt.

Det er naturlig å tenke at forprosjektet starter våren 2020.

5.3 Viktige aktiviteter i forprosjektet

Standard aktiviteter i forprosjektet vil bli skissert i utkast til prosjektplan for «næringsvennlig kommune» som settes opp i samarbeid med intern prosjektleder.

Vedlegg:

Resultat av spørreundersøkelsen
Intervjugal

Ansatte

web-undersøkelse 16-23. sept. 2019

	Inviterte	Antall svar	Svarprosent	Gj.tidsbruk	Returert	Avsluttet
Ansatte	23	21	91,3	15 min	0	0
Politikere	41	13	31,7	11 min	0	0
Næring	209	57	26,3	15 min	5	3

Ansvar for næringsoppgaver

	RNU	Råd-mann	Omstill progr.	Visit Rjukan	Kommune styret	Nærings fondet	PLM	Øst-Telem Etab.sent
Har ansvaret for strategisk næringsutvikling	11	8	3	4	14	1	4	0
Har førstelinje ansvar for næringsarbeid i kommunen	17	6	5	5	3	0	6	3
Veileder etablerere	18	0	3	1	0	0	10	15
Saksbehandler tilskuddssøknader fra næringslivet	13	4	7	0	1	7	12	5

Viser antall svar. Her kunne hver respondent svare i flere rubrikker!

Sentrale problemstillinger:

- Er det ikke KS (kommunestyret) som har ansvaret for strategisk næringsutvikling?
- Er det felles forståelse for hva som ligger i førstelinje ansvar for n-arb. i kommunen?
- Er det klar forståelse av hvor tilskuddssøknader skal behandles?

Saksbehandling	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Saker blir ofte forsinket fordi opplysninger fra bedriftene mangler	28,6 %	28,6 %	19,1 %	23,8 %
Ved ufullstendige søknader tar vi alltid kontakt for å få supplerende opplysninger	0,0 %	9,5 %	76,2 %	14,3 %
Min enhet opplyser alltid om når saken forventes ferdigbehandlet	9,5 %	28,6 %	42,9 %	19,1 %
Min enhet opplyser alltid om hvem som er saksbehandler	9,5 %	14,3 %	61,9 %	14,3 %
Jeg har god kjennskap til rutiner og fullmakter innenfor mitt arbeidsområde	0,0 %	4,8 %	81,0 %	14,3 %
Vi er bevisst på hemmelighold av forretningskritisk informasjon	0,0 %	0,0 %	90,5 %	9,5 %
Administrasjonen har behov for utvidede fullmakter for å kunne behandle saker fra næringslivet raskere enn i dag	28,6 %	9,5 %	23,8 %	38,1 %
Kommunen tilbyr de ansatte tilstrekkelig opplæring om næringslivet sine utfordringer	47,6 %	33,3 %	4,8 %	14,3 %
Jeg har god kjennskap til den kommunale næringspolitikken	28,6 %	33,3 %	33,3 %	4,8 %
Saksdokumentene blir arkivert i sak/arkivsystemet	0,0 %	4,8 %	81,0 %	14,3 %

Har god oversikt og kontroll over egne saker.
Samtidig sier 48% at kommunen ikke tilbyr tilstrekkelig opplæring om nær.livets utfordringer

Saksbehandling nærings saker 1 av 2

Jeg har god oversikt over:	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
...egne saker	0,0 %	4,8 %	95,2 %	0,0 %
...andres saker	61,9 %	14,3 %	19,1 %	4,8 %
...enhetens saker under behandling	19,1 %	28,6 %	42,9 %	9,5 %
...saker som er avsluttet	28,6 %	33,3 %	33,3 %	4,8 %

Full oversikt over egne saker,
Mindre oversikt over andres saker

Kommentarer oversikt saker:

Jeg tror ikke min enhet har noe med behandling av nærings saker å gjøre. Da ser jeg på næringslivssaker som etablerere og forretningsutviklere.

Kommunikasjon kunne vært bedre ved at informasjon ble delt ved positivt vedtak eller negativt vedtak. Viktig at man ikke bruker unødvendig lang tid på vedtak eller utsettelse på vedtak. Tid koster penger og spesielt ved bygging i fjellet så er det gunstig å få startet fra våren og benytte sommeren for å byggene under tak før kulde og snø. Det vil gi positiv fremdrift og dermed bedre økonomi for prosjektet og dermed foretak med god økonomi og sikker arbeidsplass for de ansatte. Det vil også gi skatteinntekter til bake til kommunen.

Uklart spørsmål og hva som ligger i begrepet "god oversikt". f.eks. hvilke eller hvor mange saker - eller inngående om hva som er innhold og problemstillinger i sakene

Vi har ukentlige møter og får en god oversikt over deler av enhetens saker under behandling

Vedr pkt 3 om behovet for utvidede fullmakter. Har svart vet ikke fordi det er et ledende spørsmål - knyttet til kortere saksbehandlingstid. Delegering handler ikke bare om hva som er raskest, men også om hva som oppfattes som politisk interessant.

Vi har ingen kompetanse eller oversikt over saker vedr. næring. Vi har god oversikt over egen enhet. Vi er til dels ukjent med nærings sjefens oppgaver og resultat

Hva gjelder siste spørsmål? Egne saker?

Er relativt fersk på nærings saker og har ikke fått med meg alt.

Næringspolitikken

	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Politikerne prioriterer arbeid med nærings saker	0,0 %	15,0 %	60,0 %	25,0 %
Politikerne blander seg ikke inn i saksforberedelsene	5,0 %	10,0 %	45,0 %	40,0 %
Politikerne dispenserer ofte fra planer og regler innen nærings politikken som de selv har vedtatt	5,0 %	20,0 %	30,0 %	45,0 %
Saker som angår næringslivet blir sjelden forsinket som følge av den politiske behandlingen	0,0 %	25,0 %	25,0 %	50,0 %
Politikerne er godt kjent med politiske vedtak og forholdet seg til disse	15,0 %	30,0 %	20,0 %	35,0 %

Jeg følger ikke så mye med på politikere på næringsliv. Syns ikke det er mye å lese rundt dette og det gjør det ikke lettere å følge med. Jeg antar at nærings saker bør stå høyt på arbeidslista for politikere.

Politikerne kan i perioder la seg presse som dermed går på tvers av vedtatte planer.

Det er høye krav og forventninger til politikere, og de har reduserte verktøy tilgjengelig

Syn på næringslivet

	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Næringslivet har urealistiske forventninger til kommunen	25,0 %	25,0 %	25,0 %	25,0 %
Næringslivet har lett for å komme med urettferdig kritikk av kommunen	20,0 %	45,0 %	15,0 %	20,0 %
Kommunen samarbeider godt med næringslivet	5,0 %	20,0 %	65,0 %	10,0 %
Kommunen er flink til å involvere næringslivet i planarbeid	10,0 %	15,0 %	60,0 %	15,0 %

Næringslivet skjønner ikke hva som må gjøres og hvorfor
Men vi samarbeider og involverer næringslivet

Næringslivet – mottak av søknader

	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Næringslivet er flinke til å benytte eksisterende søknadsskjema	5,0 %	10,0 %	55,0 %	30,0 %
Det er lett å få tilleggsinformasjon fra næringslivet om mangelfulle søknader	5,0 %	10,0 %	60,0 %	25,0 %
Næringslivet kjenner rutinene for registrering av næringslivssaker	5,0 %	15,0 %	15,0 %	65,0 %
Henvendelser behandles raskt og det gis alltid informasjon om saksbehandlingstid	0,0 %	20,0 %	50,0 %	30,0 %

Viktigste forbedring

møteplasser

individuelt tilpasset saksbehandling

Forstå at tid koster penger for næringslivet

Bedre samhandling internt i kommunen

Økt kapasitet

God intern kompetanse / kunnskap om næringsarbeidet i kommunen. Som saksbehandler er det liten kontakt med RNU, Omstillingsprosjektet og aktører som har god/ direkte kontakt med næringslivet

Rolleavklaring

ikke glem de som driver næring pr. i dag også de som går bra

Møtes regelmessig

Tilgjengelig utbyggingsareal i plan

Fange opp ideer hos enkelt personer

Raskare svar og klarare ja og nei til kva som er realistiske bidrag frå kommunen. Behandle alle likt.

god dialog - samarbeidsarenaer - informasjon

Andre forbedring

informasjon

lav terskel for kontakt

Vurdere om et administrativt vedtak er mer fornuftig eller gå om politisk vedtak.

Mer opplæring av kommunalt ansatte om den kommunale næringspolitikken og næringslivets utfordringer

Lettere tilgjengelig informasjon

Kompetanseheving - Ser ut i fra spørreundersøkelsen at egen kompetanse jf. næringsarbeid er mangelfull

Forventningsavklaring

Kompetanseheving

Samlet næringsapparat i stedet for tredelt RNU - Visit - Landbruk

Forfølge disse tankene

Som planmyndighet/vedtaksmyndighet ha ein meir aktiv dialog med dei som utviklar prosjekt

modernisert og tydelig planverk (arealplaner)

Tredje forbedring

besøke bedrifter der de er

dialogmøter, frokostmøter, "nyhetsbrever" med aktuelt stoff

Kommunisere med søker ved foreta felles befaring for å finne en fornuftig løsning

Oppdaterte arealplaner

Møteplass. En "næringsdag" i året? Møte mellom ulike næringsaktører, politikere, næringsapparat, saksbehandlere m.m. Der samhandling og pågående næringsarbeid har fokus?

Løsningsorientering

Tilstrekkelig personellkapasitet

Planer kan være mer fleksible, og ikke så detaljregulert

Stimulere til at det finnes mange muligheter

riktig saksbehandlingskapasitet

Hva bør kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig

Være i forkant med arealplaner og tilrettelegging av næringsarealer. God kapasitet på byggesak er også viktig. Ha penger disponibelt dersom det oppstår situasjoner som krever aktiv handling.

næringsapparatet bør tilpasse seg hvert enkelt tilfelle. Ingen sak er lik. Ingen søker er lik. Jeg tenker på tilfeller der spesielt etablerere tar kontakt. der noen trenger bistand på økonomihåndtering, andre selve søknadsprosessen evt som pådriver.

Forstå at næringslivet er vår kunde og at vi må legge alt til rette for at vårt samfunn kan utvikle seg på en positive måte. LYKKE TIL :-)

Utvikle rutiner for bedre samhandling mellom enheter i kommunen. Mer fokus på den kommunale næringspolitikken i opplæringen av de ansatte. Lage mer oversiktlige hjemmesider som gjør det enklere for næringslivet/alle å finne relevant og oppdatert informasjon.

Jeg tror reiseliv er og vil bli en viktig næring i kommunen.

Bedre samhandling mellom kommunen og alle aktører (næringsdrivende, grunneiere/ landbruksnæring, lag og foreninger m.m) må til for å få til flere konkrete tiltak som utnytter det potensialet vi har. Viktig å huske på at landbruksnæringen, lag og foreninger er en viktig brikke i reiselivssammenheng.

Vurdere organiseringen av næringsarbeidet. Det er en forventning om sterk kommunal (administrativ) medvirking samtidig som næringssekskapet er skilt ut i eget selskap. Næringsfondet er en mellomløsning der vedtakene er politiske, mens administrasjonen er skilt ut fra kommunen.

betydelig mer informasjon ut til innbyggere om hva som ligger i stillingen til næringsseksjef, etablerer, hva kommunestyret kan bidra med etc.

Ha mer ressurser til å drive næringsretta arbeid og ikke bare når vi har tid fra anna lovpålagt arbeid

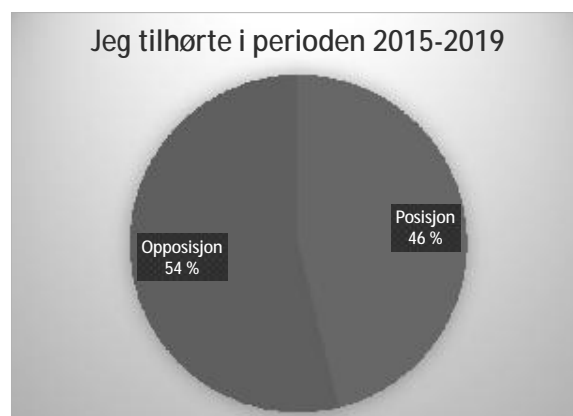
Klargjøre kva som er berekraftig næringsutvikling. På sikt er det viktig å utvikla næringer som også har ei framtid etter det grøne skiftet og som ikkje er i strid med ivaretaking av biologisk mangfald. T.d. er det eit næringspolitisk mål i Tinn å vinterbrøyte vegen over Imingfjell, men dette er heilt i strid med nasjonale føringar og best tilgjengelege fagkunnskap om villrein. Måten vi utviklar hytteområde tek heller ikkje omsyn til konsekvensar for klima.

Politikere

web-undersøkelse 16-23. sept. 2019

	Inviterte	Antall svar	Svarprosent	Gj.tidsbruk	Returert	Avsluttet
Ansatte	23	21	91,3	15 min	0	0
Politikere	41	13	31,7	11 min	0	0
Næring	209	57	26,3	15 min	5	3

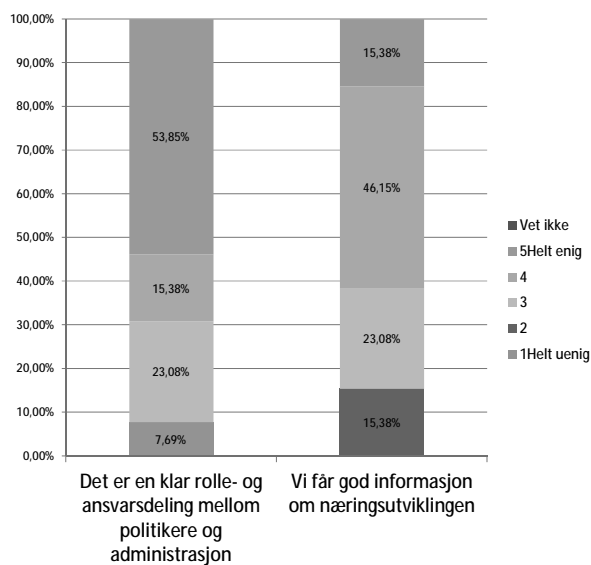
Politikersvar

Planverket

	helt uenig	enig	helt enig	vet ikke
Vi har oppdatert kommuneplan	15,4 %	30,8 %	46,2 %	7,7 %
Vi har oppdatert arealplan	16,7 %	25,0 %	58,3 %	0,0 %
Vi har oppdaterte reguleringsplaner	7,7 %	30,8 %	61,5 %	0,0 %
Vi har oppdatert strategisk næringsplan	0,0 %	7,7 %	84,6 %	7,7 %
Vi har oppdatert reiselivsplan	0,0 %	7,7 %	92,3 %	0,0 %

Forholdet politikere - administrasjon

Organisering av næringsoppgaver

	RNU	Kommune styret	Rådmann	Andre	Vet ikke
Har ansvaret for strategisk næringsutvikling	38,5 %	61,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Har førstelinje ansvar for næringsarbeid i kommunen	61,5 %	23,1 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %
Veileder næringslivet	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Veileder primærnæringene	76,9 %	0,0 %	0,0 %	23,1 %	0,0 %
Saksbehandler søknader om støtte fra næringsfond	38,5 %	15,4 %	23,1 %	23,1 %	0,0 %
Utfører næringsjefsoppgavene i kommunen	83,3 %	8,3 %	8,3 %	0,0 %	0,0 %

Ansvaret for strategisk næringsutvikling må ligge hos kommunestyret – hvordan ivaretar de dette?
 Hvordan er «Næringsjefsoppgavene» avklart og koordinert i kommuneadministrasjon?

Saksbehandling nærings saker

	Helt uenig	enig	helt enig	vet ikke
Rask saksbehandling av næringslivssaker er høyt prioritert i kommunen	7,7 %	46,2 %	46,2 %	0,0 %
Kommunen holder høy standard på næringslivsoppgavene vs bedriftene	23,1 %	46,2 %	30,8 %	0,0 %
Jeg har god kjennskap til rutiner og fullmakter innenfor næringsområdet	30,8 %	46,2 %	23,1 %	0,0 %
Administrasjonen har behov for utvidede fullmakter for å kunne behandle saker fra næringslivet raskere enn i dag	38,5 %	30,8 %	30,8 %	0,0 %
Administrasjonen har for store fullmakter til å behandle saker fra næringslivet	23,1 %	38,5 %	30,8 %	7,7 %
Kommunen tilbyr politikerne tilstrekkelig opplæring om næringslivet sine utfordringer	38,5 %	38,5 %	23,1 %	0,0 %
Jeg har god kjennskap til den kommunale næringspolitikken	7,7 %	46,2 %	46,2 %	0,0 %
Kommunen behandler forretningskritisk informasjon på en forsvarlig måte	0,0 %	7,7 %	92,3 %	0,0 %

Næringspolitikken i kommunen

	helt uenig	enig	helt enig	vet ikke
Politikerne prioriterer arbeid med nærings saker	15,4 %	30,8 %	46,2 %	7,7 %
Politikerne blander seg ikke inn i saksforberedelsene	7,7 %	15,4 %	69,2 %	7,7 %
Politikerne dispenserer ofte fra planer og regler som de selv har vedtatt	53,8 %	15,4 %	15,4 %	15,4 %
Saker som angår næringslivet blir sjelden forsinket som følge av den politiske behandlingen	15,4 %	30,8 %	46,2 %	7,7 %
Politikerne er godt kjent med politiske vedtak og forholder seg til disse	8,3 %	25,0 %	66,7 %	0,0 %

Syn på næringslivet

	helt uenig	enig	helt enig	vet ikke
Næringslivet har urealistiske forventninger til kommunen	30,8 %	46,2 %	15,4 %	7,7 %
Næringslivet bruker politikere for å påvirke egen sak	15,4 %	23,1 %	61,5 %	0,0 %
Næringslivet har lett for å komme med urettferdig kritikk av kommunen	38,5 %	7,7 %	46,2 %	7,7 %
Kommunen samarbeider godt med næringslivet	15,4 %	38,5 %	46,2 %	0,0 %
Kommunen er flink til å involvere næringslivet i planarbeid	15,4 %	46,2 %	38,5 %	0,0 %

Sammenfallende syn med administrasjon

Bedre samarbeid med næringslivet	
Største forbedring	Hjelpe små bedrifter, mer enn å satse alle kort på en ny stor
	Politikerne må få større innsyn i saker og ha ansvaret.
	Dialog
	Dialog for kartlegging av kompetanse og utfordringer. Et mer synlig næringsapparat
	Tillitt
	Ferdige regulerte næringstomter
	Organisering
	Tredje plass
	La bransjene komme i direkte kontakt med politikere/kommunestyret, ikke kun som lobby, men planlagte seminarer.
	Politikere bør besøke bedrifter og offentlige instanser for bedre innsyn.
	Interesse for utfordringer næringslivet har
	Apparat for å ivareta egne innbyggere som ønsker å etablere næring
	handling
	Selge seg selv utad
	Planarbeid i samarbeid
Andre plass	
Næringsapparatet i kommunal regi	
Bedre tid til å diskutere næringsarbeidet i kommunen	
Oppsøkende virksomhet	
Mer imøtekommende for de som ønsker å etablere seg, enten de er små eller store	
troverdighet	
Kompetanse	
Kommunikasjon	

Hva bør kommunen gjøre for å bli mer næringsvennlig
Fortsette med hurtige saksbehandling på planavdeling. Ha mer direkte kontakt, mellom kommunestyret og aktuell næring. Hjelpe med rekruttering - felles utlysningstekster på tvers av bransjer privat og kommunal (Kvinner/menn). Satse på å beholde og videreutvikle det næringslivet som faktisk er etablert, mer enn å bruke mye ressurser på nyetablering.
Større åpenhet og få innbyggerne mere med på det som skjer. La de være med å påvirke. Både politikere og adm, må og bør følge mer med på hva innbyggeren ønsker og begrunne avgjørelser så misforståelser kan unngås i størst mulig grad.
Få inn mer og bedre kompetanse i RNU. Rådmannen må involvere seg i næringsarbeidet, ta eierskap og søke resultater.
Kommunen bør ha et næringsapparat som er mer synlig og profilere Tinn som en god kommune for næringsetablering. Man bør bli mottatt på samme gode måte enten man ønsker å etablere en arbeidsplass eller om det er 50, for en i dag kan bli femti i fremtiden.
Svaret må komme i samarbeid med næringslivet.
Styrke kompetanse ,
Øke attraktiviteten for næringsutvikling. Klare og definerte målsetninger. Opparbeide høyere tillit og sikre åpenhet. Evaluere oftere.

Næring

web-undersøkelse 16-23. sept. 2019

	Inviterte	Antall svar	Svarprosent	Gj.tidsbruk	Returert	Avsluttet
Ansatte	23	21	91,3	15 min	0	0
Politikere	41	13	31,7	11 min	0	0
Næring	209	57	26,3	15 min	5	3

Bransjer som har svart

Bransje	Antall
Jordbruk og skogbruk	2
Fiske, oppdrett og havbruk	0
Bergverk og utvinning	0
Industri, produksjon og foredling	4
Kraft og vannforsyning	4
Bygg og anlegg	3
Varehandel og service	18
Hotell og restaurant	8
Transport, lagring og kommunikasjon	5
Finansiell tjenesteyting og forsikring	2
Eiendomsdrift, utleie og forretningsmessig tjenesteyting	8
Offentlig virksomhet (eks. Forsvaret, Politiet)	1
Undervisning	0
Helse- og sosialtjenester	1
Annet (vennligst spesifiser)	9

Samarbeid næringsliv - kommune

	uenig	enig	helt enig	vet ikke
Kommuneadministrasjonen samarbeider godt med næringslivet	23,2 %	28,6 %	32,1 %	16,1 %
Kommunepolitikerne er flinke til å bistå bedriftene i lokale saker	35,7 %	19,6 %	30,4 %	14,3 %
Kommuneadministrasjonen er flink til å involvere næringslivet i planarbeid	29,1 %	21,8 %	38,2 %	10,9 %
Jeg kjenner til kommunen sin næringspolitikk	11,1 %	29,6 %	51,9 %	7,4 %

Har lite eller ingen kontakt med kommuneadministrasjonen

Var tidlig involvert i arbeidet med næringsplanen, men etter første møtet hørte vi ikke mer.

Hadde ønsket et litt større fokus på områder i utkanten av kommunen. Veldig mye dreier seg om Rjukan og Gaustaområdet. Bevilgninger til disse områder (utkantene) sitter langt inne.

Næring

- Invitert 209 virksomhetsledere
- 26 % svart
- Alle aktuelle bransjer har svart
- Kommunen kunne vært bedre til å involvere næringslivet i planarbeid
- Næringslivet kjenner kommunens næringspolitikk

Offentlige tjenester

	VIKTIGHET				FORNØYDHET			
	Lite viktig	viktig	svært viktig	vet ikke	mis-fornøyd	for-nøyd	svært fornøyd	vet ikke
Tilgang til boliger	32,1 %	13,2 %	45,3 %	9,4 %	21,6 %	31,4 %	13,7 %	33,3 %
Tilgang til boligtomter	45,3 %	9,4 %	34,0 %	11,3 %	34,0 %	24,0 %	2,0 %	40,0 %
Grunnskoletilbud	22,6 %	17,0 %	50,9 %	9,4 %	2,0 %	20,0 %	52,0 %	26,0 %
Lokal videregående skoler	16,4 %	9,1 %	67,3 %	7,3 %	3,9 %	15,7 %	58,8 %	21,6 %
Barnehagetilbud	21,2 %	13,5 %	55,8 %	9,6 %	0,0 %	14,0 %	60,0 %	26,0 %
Helsetjenestetilbud	18,5 %	11,1 %	61,1 %	9,3 %	12,0 %	28,0 %	34,0 %	26,0 %
Omsorgstilbud	25,5 %	21,6 %	43,1 %	9,8 %	0,0 %	22,5 %	44,9 %	32,7 %
Kultur og fritidstilbudet	5,6 %	18,5 %	74,1 %	1,9 %	0,0 %	23,5 %	58,8 %	17,7 %
Tilgang til næringsareal	35,8 %	11,3 %	41,5 %	11,3 %	16,3 %	22,5 %	12,2 %	49,0 %
Langsiktig og forutsigelig arealdisponering	25,5 %	15,7 %	8 %	13,7 %	20,0 %	28,0 %	14 %	12,0 %

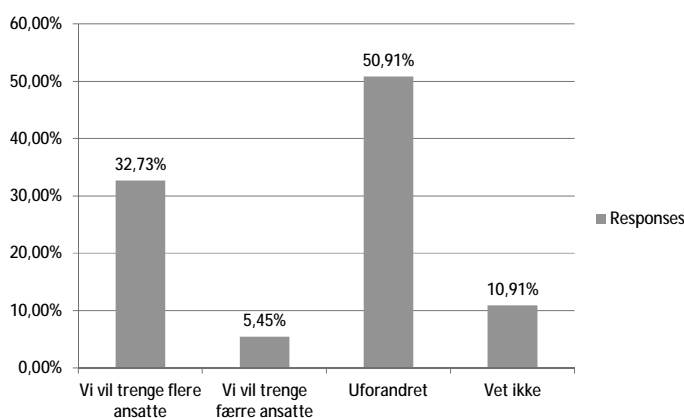
Viktigste tjenester for virksomhetene: kultur og fritidstilbud, lokale vgs, helsetilbud,
Tinn stort sett meget fornøyd med mulig unntak tilgang boligtomter, boliger og arealdisp.

INFRASTRUKTUR	Tinn			
	helt uenig	enig	helt enig	vet ikke
Virksomheten er svært avhengig av veistandarden i kommunen	12,7 %	29,1 %	56,4 %	1,8 %
Veistandarden i kommunen er tilfredsstillende for virksomheten	23,6 %	29,1 %	45,5 %	1,8 %
Virksomheten er svært avhengig av flyplasstilbudet i Notodden	53,7 %	16,7 %	24,1 %	5,6 %
Virksomheten er svært avhengig av tilgang til bredbånd	3,7 %	5,6 %	88,9 %	1,9 %
Tilgangen til bredbånd er tilfredsstillende for virksomheten	1,8 %	7,3 %	89,1 %	1,8 %
Virksomheten er svært avhengig av tilgang på kraft	31,5 %	20,4 %	46,3 %	1,9 %
Tilgang på kraft er tilfredsstillende for virksomheten	3,7 %	13,0 %	77,8 %	5,6 %
Virksomheten er svært avhengig av vann og avløp	20,8 %	15,1 %	62,3 %	1,9 %
Vann og avløp er tilfredsstillende for virksomheten	13,2 %	13,2 %	73,6 %	0,0 %
Virksomheten er svært avhengig av vinteråpen vei Imingfjell	31,5 %	29,6 %	35,2 %	3,7 %
Virksomheten er svært avhengig av vinteråpen vei Vegglifjell	43,6 %	23,6 %	29,1 %	3,6 %
Virksomheten er svært avhengig av vinteråpen vei Tuddal	38,2 %	25,5 %	36,4 %	0,0 %

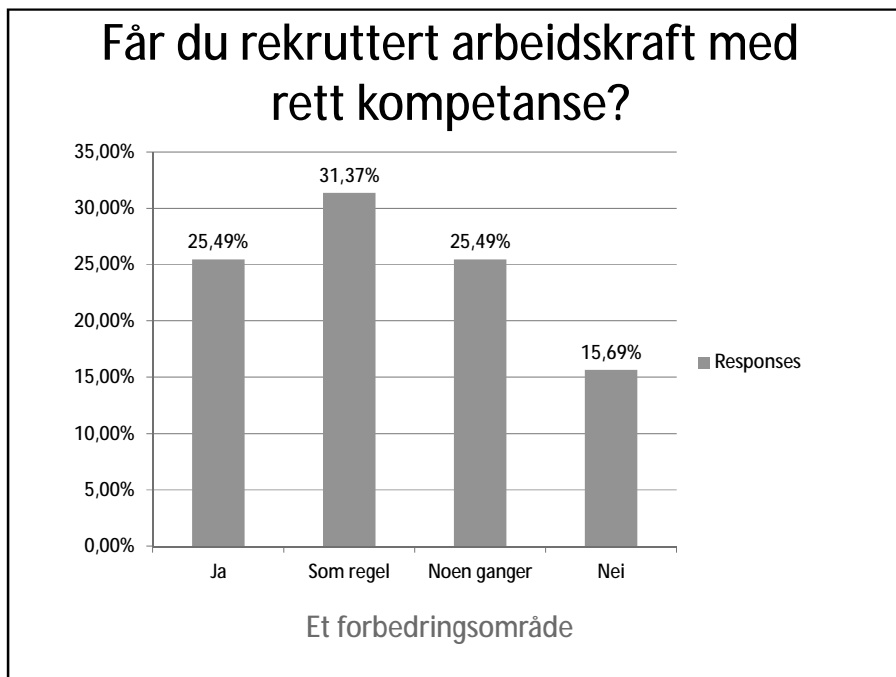
Infrastruktur

- Ca 75 % mener veistandarden er tilfredsstillende
- Vinterstengt over Vegglifjell betyr ikke mye for næringslivet
- Flytilbud Notodden betyr lite
- Bredbånd er meget viktig og er tilfredsstillende
- Kraft og VVS er tilfredsstillende

Vil tallet på ansatte i virksomheten endre seg de neste 2-3 årene?

Noe optimisme mht videre utvikling av næringslivet

Kommentarer til rekruttering

Vanskelig å få søknader, bør vurdere å annonsere sammen med andre for å vise mangfoldet i stillinger som vi har i samfunnet

Utfordrende å finne attraktive gjennomgangsboliger på Rjukan for innflyttere.

utdannes ikke lokalt vidregående

Kompetanse er en ting og mennesketype en annen. Det er vanskelig å finne de skikkelig gode medarbeiderne. Da må vi nok hente kompetanse utenfra. Da trengs boliger, og ikke minst jobb heleåret - hvis vi ikke kan inngå samarbeid med f eks Gausta evn

Har ikke ansatte

Behovet for fler ansatte har ikke vært tilstede.

Vil ikke flytte til Rjukan.

Tror det har innarbeidet seg en holdning blant håndverkere at de ønsker å arbeide i større bedrifter

Næringslokaler for handel, service og kontor

	Helt uenig	enig	helt enig	ikke relevant
Bedriftens lokaler er tilfredsstillende i dag	21,4 %	19,6 %	50,0 %	8,9 %
Bedriften vil ha endret behov for lokaler de neste 3 årene	38,2 %	12,7 %	34,5 %	14,6 %
Kommunen har tilstrekkelig med næringslokaler	24,1 %	25,9 %	16,7 %	33,3 %
Næringslokalene har tilfredsstillende infrastruktur (vei, vann, avløp, kraft, bredbånd, m.m.)	8,9 %	23,2 %	44,6 %	23,2 %
Det er viktig at næringslokalene i kommunen er presentable	1,8 %	5,5 %	78,2 %	14,6 %
Det er viktig at det finnes tilsvarende virksomheter i nærheten	30,2 %	26,4 %	28,3 %	15,1 %

Ca 70% har tilfredsstillende næringslokaler i dag

Nærmere 50% vil ha endret behov for næringslokaler de neste 3 årene

Kommentarer til næringslokaler for handel, service og kontor

Parkering og regulering av parkering i sentrum er ikke tilfredsstillende!

vi henter det meste av vår produksjon utenfor komunen

Vi trenger jo flere overnattingssteder. De siste årene har vi fått 2 færre campingplasser i Tinn Austbygd/Tessungdalen. Konkurransen er bare bra det.

Landbruket har vore nedadgående, færre aktive bønder gjev dårlegare fagmiljø.

Jeg har prøvd å reservere møtelokaler i RNU sitt bygg i Skriugt. Tok kontakt med de som skulle administrere det, Sultcompagniet, mne fikk aldri svar på henvendelsen. Det er gode møtelokaliteter i 1. eth i start-up lokalene, og det hadde vært bra om de var tilgjengelige til møtevirksomhet og en møteplass. Nå har de gardiner for vinduene, og jeg lurar på tilgangen.

Næringsareal

	Helt uenig	enig	helt enig	ikke relevant
Bedriftens næringsareal er tilfredsstillende i dag	18,5 %	9,3 %	35,2 %	37,0 %
Bedriften vil ha endret behov for næringsareal de neste 3 årene	25,9 %	7,4 %	25,9 %	40,7 %
Kommunen har tilstrekkelig med næringsareal	22,2 %	13,0 %	14,8 %	50,0 %
Næringsarealene har tilfredsstillende infrastruktur	14,8 %	13,0 %	25,9 %	46,3 %
Det er viktig at næringsarealene i kommunen er presentable	1,9 %	9,3 %	57,4 %	31,5 %

Næringsareal synes ikke å være den store «stabbesteinen», men det kan være lurt å definere hvilken type næringsareal en skal satse på fremover

Søkt om byggetillatelse, oppmåling eller kartforretning

Antall svar 18 - 19	uenig	enig	Helt enig
Vi fant god rettledning på web	16,7%	38,9%	44,4%
Vi fikk god rettledning gjennom personlig kontakt	31,6%	21,1%	47,4%
Saksbehandler viste stor forståelse for våre behov	33,3%	5,6%	61,1%
Saksbehandlingstiden var tilfredsstillende	26,3%	10,5%	63,2%
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	15,8%	10,5%	73,7%
Kommunen sin behandling av slike saker er rettferdig	16,7%	16,7%	66,7%

Over 80% fant god rettledning på web
Saksbehandlingstiden kan bedres sammen med forståelse av behovet

Søkt om info om næringsareal og/eller næringslokaler

Antall svar: 5 - 6	Uenig	Enig	Helt enig
Vi fant god rettleddning på web	83,3%	16,7%	0,0%
Vi fikk god rettleddning gjennom personlig kontakt	83,3%	16,7%	0,0%
Rettleider viste stor forståelse for våre behov	83,3%	16,7%	0,0%
Vi fikk tilfredsstillende svar	83,3%	16,7%	0,0%
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	50,0%	16,7%	33,3%
Kommunen sin behandling av slike saker er rettferdig	80,0%	20,0%	0,0%

Klart utviklingspotensiale, men gjelder kun et fåtall næringsdrivende

Involvert i reguleringsaker

Antall svar: 13	helt uenig	enig	helt enig
Vi fant god rettleddning på web	15,4 %	38,5 %	46,2 %
Vi fikk god personlig rettleddning	23,1 %	7,7 %	69,2 %
Saksbehandler viste stor forståelse for våre behov	23,1 %	7,7 %	69,2 %
Saksbehandlingstiden var tilfredsstillende	38,5 %	15,4 %	46,2 %
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	23,1 %	0,0 %	76,9 %
Kommunen sin saksbehandling av slike saker er rettferdig	23,1 %	7,7 %	69,2 %

Med unntak av saksbehandlingstid er dette meget bra!

Kontakt med Servicetorget

Antall svar: 43	Helt uenig	Enig	Helt enig
Servicetorget ga rask informasjon	0,0 %	11,6 %	88,4 %
Mitt spørsmål ble besvart av servicetorget	7,0 %	14,0 %	79,1 %
Servicetorget har god oversikt over hvem som gjør hva i kommunen	2,3 %	11,6 %	86,1 %
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	0,0 %	2,3 %	97,7 %

Meget bra!

Søkt veiledning/tilskudd

Antall svar: 16 - 18	Helt uenig	Enig	Helt enig
Vi fant god rettledning på web	55,6 %	16,7 %	27,8 %
Vi fikk god personlig rettledning	33,3 %	11,1 %	55,6 %
Saksbehandler viste stor forståelse for våre behov	33,3 %	16,7 %	50,0 %
Saksbehandlingstiden var tilfredsstillende	29,4 %	11,8 %	58,8 %
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	22,2 %	5,6 %	72,2 %
Kommunen sin saksbehandling av slike saker er rettferdig	37,5 %	12,5 %	50,0 %

Web har et klart forbedringspotensiale

Konsesjon for eiendom

Antall svar: 4 - 5	Helt uenig	Enig	Helt enig
Vi fant god rettledning på web	25,0 %	50,0 %	25,0 %
Vi fikk god personlig rettledning	25,0 %	25,0 %	50,0 %
Saksbehandler viste stor forståelse for våre behov	25,0 %	25,0 %	50,0 %
Saksbehandlingstiden var tilfredsstillende	40,0 %	20,0 %	40,0 %
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	25,0 %	25,0 %	50,0 %
Kommunen sin saksbehandling av slike saker er rettferdig	40,0 %	20,0 %	40,0 %

Få saker
Saksbehandlingstiden bør vurderes

Nærings saker med PLM

Antall svar: 10	Helt uenig	Enig	Helt enig
Vi fant god rettledning på web	40,0 %	50,0 %	10,0 %
Vi fikk god personlig rettledning	40,0 %	10,0 %	50,0 %
Saksbehandler viste stor forståelse for våre behov	40,0 %	0,0 %	60,0 %
Saksbehandlingstiden var tilfredsstillende	20,0 %	20,0 %	60,0 %
Vi ble møtt med vennlighet og respekt	30,0 %	10,0 %	60,0 %
Kommunen sin saksbehandling av slike saker er rettferdig	20,0 %	10,0 %	70,0 %

Vurdere bedre veiledning på web og i saksbehandling

Kommunen og RNU sine nettsider

	Nettside TINN - 52 svar				Nettside RNU - 52 svar			
	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke	Helt uenig	Enig	Helt enig	Vet ikke
Vi finner det vi trenger av informasjon	19,2 %	19,2 %	50,0 %	11,5 %	21,2 %	23,1 %	13,5 %	42,3 %
Det er god informasjon om hvem som gjør hva i kommunen	19,2 %	30,8 %	40,4 %	9,6 %	26,9 %	11,5 %	19,2 %	42,3 %
Det er lett å finne informasjon om aktuelle støtteordninger for virksomheten	32,7 %	17,3 %	9,6 %	40,4 %	30,8 %	15,4 %	9,6 %	44,2 %
Det er lett å finne fram til relevante søknadsskjemaer for virksomheten	21,2 %	7,7 %	36,5 %	34,6 %	28,8 %	15,4 %	7,7 %	48,1 %
Kommunen sin nettside har nyttige lenker til andre nettsider som er relevante for virksomheten	23,1 %	28,9 %	19,2 %	28,9 %	17,6 %	19,6 %	11,8 %	51,0 %

RNU sine nettsider trenger revisjon
Begge er dårlig på info om støtteordninger

Innhente/ta imot kommunal informasjon

Via e-post	90,7 %
Via kommunens hjemmeside	29,6 %
Via personlig oppmøte	29,6 %
via telefon	16,7 %
via sms	9,3 %
via Facebook	3,7 %
Annet (brev, Altinn, ..)	7,4 %

Hvordan kan kommunen bli mer næringsvennlig?

Ja få til fellesannonsering etter fagfolk, for å vise mangfoldet og at det finnes jobb for 2
Tenke mer på allerede etablerte foretak ifht. å få stjerner i øynene av de som ønsker å etablere seg å dra ut penger av kommunen
RNU må få en ledelse som er mye mer deltakende og proaktive. Ledelsen virker "utgått" på dato og lite motiverte. Mangler gjennomføringsevne og kompetanse!
Vær mer på de små bedriftene som starter opp. Disse er veldig viktige for Tinn
Ta kontakt med eksisterende virksomheter for å finne ut for eks hva forbruker vi som ikke finnes i kommunen Dette kan skape nye arbeidsplasser
Jeg tror kommunikasjon og involvering er nøkkelen til godt samarbeid, på tvers av bransjer og over tid. Relevante tema for møter på forskjellige tidspunkt et par ganger i året vil gjøre mye.
Lytt til fornuft i næringen og hvordan det gjøres i nærliggende kommuner. Lik håndtering i tilknyttede kommuner oppfordres. Regional forvaltning av Hardangervidda kunne vært en mulig løsning.
Skape møteplasser, samle aktører som jobber med næring (RNU, visitRjukan, landbruk, kultur)
Ta vare på småbedrifter.
Reise rundt og lytt på utfordringer hos eksisterende næringsliv, legge til rette på tvers av kommune/bedrifter. Bistå i relokaliseringer av ulike bedrifter for å samle handel ett sted og annen næring samlet ett annet sted.
Kommunen bør gå i førersete for å handle lokalt.
Inkluderer næringslivet i beslutninger. Alt innen service, butikker o.s.v.
Styrk teknisk avdeling åpne opp plan og landbruk med flere fellesmøter lokalt. Tilsette er på mange kurs og konferanser, men det kjem ikkje alltid noko tilbake til brukarane.
Mer engasjert og inkluderende i en helhetlig kommune
Mindre personavhenge avgjørelser i saker
Ha tettere dialog med eksisterende bedrifter.
Kommunen må se at det finnes andre ting enn turisme. Industrien får alt for lite fokus!!
Et næringsapparat som er engasjert og har kompetanse
Se på avgiftsnivå for tilkobling til VA
Dersom en kommune skal være næringsvennlig, også for utkantene, må økonomien innrettes slik at det er midler til næringsutvikling. Store kommunale investeringer med dertil store budsjettsprekker må stoppes.

Er du misfornøyd med en konkret kommunal leveranse/forhold/reaksjon

har ikke noe med kommunen å gjøre

Næringsapparatet har noen utfordringer de bør løse.

Ja. Opplevelse av personlig agenda overskygget saken.

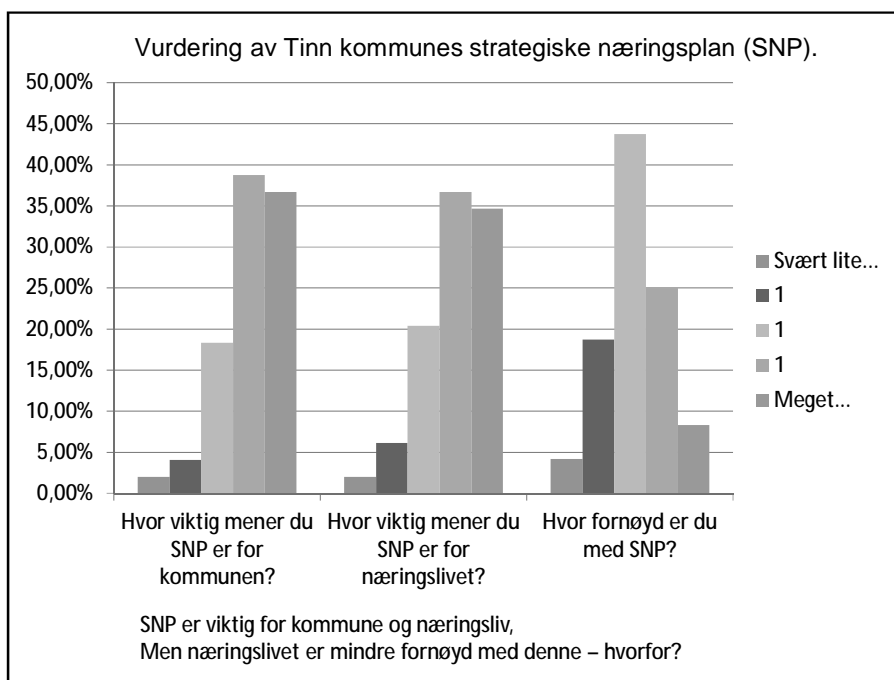
Ved oppstart av vår bedrift tok vi kontakt med etablererkontoret. Fikk ingen hjelp til oppstart. Samtidig en ny rådgiver i Tinn Sparebank som heller ikke kunne rådgive.

Jeg er misfornøyd med kommunens engasjement med husleiesaken da dem reiste sak mot næringslivet som er selveste motoren i samfunnet, og reiser deretter sak mot Thorbjørn Kittelsen som etter vår mening gjorde en fabelaktig jobb

Svært skuffende at kommunalt innkjøp gjøres utenfor kommunen. Lokale bedrifter har ikke mulighet til å komme med tilbud siden man da må levere til hele BVT-regionen.

Avgiftsnivå for tilkobling / abonnement har blitt vesentlig dårligere etter TVA AS ble lagt ned

Opprusting av Skirvedalsvegen og starttilskudd/omstillingsmidler til Skirvedalen Utvikling. Altfor lang behandlingstid på utslippssøknader og til dels også på reguleringsplansaker.

	Svært lite	en del	Mye
Antall svar: 53			
I hvilken grad mener du RNU bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	46,2 %	34,6 %	19,2 %
I hvilken grad mener du Kongsbergregionen bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	53,8 %	30,8 %	15,4 %
I hvilken grad mener du at kommuneadministrasjonen bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	30,8 %	42,3 %	26,9 %
I hvilken grad mener du at kommunestyret bidrar til en positiv næringsutvikling i Tinn?	23,1 %	55,8 %	21,2 %
Det har vært valg, så det kan påvirke positivt.			
Kjenner ikke godt nok til næringsarbeidet til å ha formening om dette.			
HVA gjør dem ????????			
Jeg synes svaralternativene er vanskelige sett i lys av spørsmålet. Er det en bra dialog og samarbeid mellom RNU og administrasjonen og politikerne?			
RNU virker å være et organ som ikke har makt/mulighet til å handle. De sitter passive på siden med den hensikt at de er eid av kommunen. Må være mulig å være mer kreativ og fremoverlent for å tilrettelegge og hjelpe eksisterende og nye bedrifter. Skal Tinn Kommune være en attraktiv næringskommune må RNU sitt ansikt utad være mer offensiv, vise handlingskraft og bidra til at noe skjer. Opplever desverre det motsatte.			
Mye snakk og lite handling.			
Hva har Kongsberg region arbeidet gitt bedrifter i tinn?			

Oppsummering

- Invitert 209 virksomhetsledere
- 26 % svart
- Alle aktuelle bransjer har svart
- Kommunen kunne vært bedre til å involvere næringslivet i planarbeid
- Næringslivet kjenner kommunens næringspolitikk
- Tjenester: Viktigste tjenester for virksomhetene: kultur og fritidstilbud, lokale vgs, helsetilbud, Virksomhetene stort sett meget fornøyd med mulig unntak tilgang boligtomter, boliger og arealdisp.
- Infrastruktur:
 - Ca 75 % mener veistandarden er tilfredsstillende
 - Vinterstengt over Veggli fjell betyr ikke mye for næringslivet
 - Flytilbud Notodden betyr lite
 - Bredbånd er meget viktig og er tilfredsstillende
 - Kraft og VVS er tilfredsstillende
- Utvikling ansatte: ca 32% vil øke antall ansatte, 5,5% forventer reduksjon
- Rett kompetanse er et innsatsområde

Oppsummering, fortsettelse

- Ca 70% har tilfredsstillende næringslokaler i dag. Nærmere 50% vil ha endret behov for næringslokaler de neste 3 årene
- Næringsareal synes ikke å være den store «stabbesteinen», men det kan være lurt å definere hvilken type næringsareal en skal satse på fremover
- Byggetillatelse mm: Over 80% fant god rettledning på web. Saksbehandlingstiden kan bedres sammen med forståelse av behovet
- Info om næringsareal og/eller næringslokaler: Klart utviklingspotensiale, men gjelder kun et fåtall næringsdrivende
- Reguleringsaker: Med unntak av saksbehandlingstid er dette meget bra!
- Servicetorget: meget bra
- Søke veiledning/tilskudd: Web har et klart forbedringspotensiale
- Konesjon: Få saker. Saksbehandlingstiden bør vurderes
- Næringsaker med PLM: Vurdere bedre veiledning på web og i saksbehandling
- Tinn og RNU sine nettsider: RNU sine nettsider trenger revisjon. Begge er dårlig på info om støtteordninger

Oppsummering, fortsettelse

- SNP er viktig for kommune og næringsliv, men næringslivet er ikke fornøyd med dagens SNP
- Organisering: Det må sees nærmere på roller og ansvar til RNU, kommuneadministrasjon og politikerne

For alle målgrupper			
Navn:	Arb.plass	e-post	Tlf.:
Hva slags – og hvor ofte har du kontakt med næringslivet? På hvilke områder?			
Har du flere roller innen næringsliv/pol/ansatte			
Hva legger du i det å være en «næringsvennlig kommune»			
Hvor næringsvennlig er kommunen?			
Hvor er kommunen god?			
Hva kan bli bedre?			
Hva bør prioriteres å forbedres?			
Hvorfor er det viktig?			
Hva ville du gjøre for å forbedre dette? Tiltak?			
Hva betyr det for næringslivet at det bedres?			
Hva betyr det for kommunen?			
Hvordan er samarbeidet mellom administrasjon og politikerne?			
Hvordan er samarbeidet mellom administrasjon og næringslivet			
Oppfatning om Teknisk			
Oppfatning om PLM			
Oppfatning om RNU			
Oppfatning om Visit Rjukan			
Oppfatning om Øst-Telemark etabl.			
Oppfatning om Kongsberg-regionen			
Kommunestyrets rolle?			
Formannskapetets rolle?			
Forutsigbar arealplan? Hva med næringsplan?			
Behov for opplæring kommunetilsatte/næringslivet?			
Generell god kundeservice i kommunen?			
Behov for bedre websider?			
Behov for møteplasser mellom næringsliv/kommune?			
Hvordan kan/bør dialog og samarbeid mellom næringsliv og kommunen bedres?			
Tilstrekkelig med ressurser og kompetanse på næringsutv?			

Hvor attraktiv er kommunen for etableringer utenfra? For bosetting mv?	
Avsluttende kommentar?	
Bør kommunen samarbeide regionalt om næringsutvikling?	
Med hvem?	
På hvilke områder? <ul style="list-style-type: none"> - Næringsplan - Bransjesatsinger - Organisering/kompetanse - Fond/midler - Næringsareal - Programmer/prosjekter - Infrastruktur - Annet 	

Tillegg - For ansatte:

Hvordan bli bedre kjent med næringsplan	
Opplæring ansatte – forståelse for næringslivets behov?	
Behov for samarbeidsarena internt/eksternt?	
Webside	
Behov for å avklare roller internt?	
Hva kan servicetorget bidra med ut over dagens opplegg	
Hvordan få bedre kontakt mellom rådmann/ordfører/fag administrasjon?	
Hvordan gi bedre info til næringslivet om muligheter og hvordan søke informasjon?	
Hva bør ansatte/adm gjør for at kommunen blir mer næringsvennlig	
ER DET NOE VI IKKE HAR DRØFTET, MEN SOM DU MENER ER VIKTIG MHT KOMMUNEN SOM NÆRINGSVENNLIG	

Tillegg - For politikere:

Hvem lager SNP i kommunen	
Rolle og samhandling pol/adm ok?	
Arbeidsfordelingen mellom politikere, adm., styre og ledelse	
Hvem er ansvarlig for strategisk næringsutvikling?	
Være mer på «hugget» - hva kan politikerne gjøre?	
Kan politikerne gjøre mer for å bistå næringslivet?	
Hvordan bedre dialogen med næringslivet?	
Hva mener du politikerne bør gjøre for at kommunen skal bli enda mer næringsvennlig?	
ER DET NOE VI IKKE HAR DRØFTET, MEN SOM DU MENER ER VIKTIG MHT KOMMUNEN SOM NÆRINGSVENNLIG	

Tillegg - For næringslivet

Vet man hvor man skal få info om hvordan utforme søknader	
Er det mulig med bedre info til adm for at de kan forberede saker	
Er det manglende kompetanse eller for få ressurser i adm?	
Hva må gjøres av næringsarealer i kommunen	
Hva bør næringslivet gjøre for å bidra til en mer NVK?	
Ønsker næringslivet økt involvering i planprosesser? Hvordan?	
Hvordan bruke webside mer?	
Hva betyr felles innkjøpsordning for din virksomhet?	
Behov for fagfolk – felles rekruttering?	
Er det forutsigbarhet i kommunens næringspolitikk? (finnes en SNP? Er kommuneplanens kapittel om næringsutvikling klar nok?	
Hva er – etter din mening – den mest kritiske risikofaktor som gjør at vi ikke vil lykkes?	
ER DET NOE VI IKKE HAR DRØFTET, MEN SOM DU MENER ER VIKTIG MHT KOMMUNEN SOM NÆRINGSVENNLIG	